

ISSN

0463-6309

Sietai

L I E T U V I Ū M O T E R Ų Ž Ū R N A L A S

1985

4

liepa
rugpjūtis

TURINYS

G. Krivickienė	Rosalynn Smith Carter	4
S. Vilkauja	Atgal į Lietuvą	12
D. Mitkienė	Eilėraščiai	15
Ignas	Moderniško pasaulio moteris	16
• Knygos	A.R. — Knygų apžvalga	17
	J. Prunskis — Kelionė į Australiją	18
	M. Macevičienė — Lietuvių tautodailės ir meno paroda	20
• Moterys pasaulyje		21
• Organizacinė veikla		23
• Sveikata	Z. Tenisonaitė — Mikrobai ir maistas	25
• Madų ir grožio pasaulis		26
• Šeimininkų kampelis	veda L. Murauskienė	28
• Atsiųsta paminėti		30

ILIUSTRACIJOS

J. Daniliauskienė	Paukštelis	12
A. Vaitonienė	Kilimas	16
K. Šimonis	Vinjetė	17

“MOTERIS” LIETUVIŲ MOTERŲ ŽURNALAS

1985 m. Nr. 4 (166)

NORA KULPAVIČIENĖ — redaktorė

S. GIRDAUSKIENĖ — lituanistė. Z. DIDŽBALIENĖ — korektorė

L. MURAUSKIENĖ — skyriaus vedėja

B. PABEDINSKIENĖ — administratorė, R. STABAČINSKIENĖ — ekspeditorė

L E I D Ž I A KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ DRAUGJA

Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada

Spaudė Litho-Art Limited, 971 College St., Toronto, Ont. M6H 1A6

Prenumerata metams \$10.00, garbės prenumerata \$15.00, vieno numerio kaina — \$1.75

Viršelis — lietuviškas audinys.

Jei nėra kitaip susitarta, gautąją medžiagą, kaip straipsnius, nuotraukas ir kt. redakcija negrąžina ir taiso bei tvarko savo nuožiūra.

“MOTERIS” Lithuanian Women’s Magazine. 1985 m. Nr. 4 (166)

Printed by Litho-Art Limited in Toronto, Ont.

moteris

1985

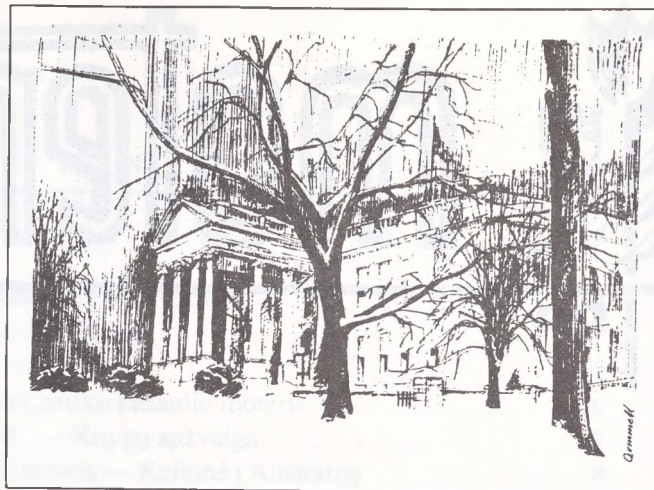
4 (166)

VASAROS PABAIGA

ROSALYNN SMITH CARTER

GRAŽINA KRIVICKIENĖ

Rosalynn Smith gimė 1927 metais rugpjūčio mėn. 18 dieną, 6 valandą ryto. Ji namuose augo viskuo ap rūpinta. Jos tėvas buvo mechanikas ir mokyklos autobusų vairuotojas. Ji žaisdavo daugiausia su savo dviem jaunesniais broliais.

Jai buvo 13 metų kai leukemija mirė jos tėvas. Nors tėvai turėjo kiek santaupų, skirtų vaikų išmokslinimui, bet tėvui mirus visi rūpesčiai atiteko motinai, kuri dirbo nepilną darbo dieną (part-time) maisto krautuvėje ir kaip siuvėja namuose. Rosalynn padėdavo motinai drabužius siūti ir dar kiek užsidirbdavo moterų kirpykloje plaukus plaudama.

Rosalynn buvo gera mokinė, dalyvavo mokyklos veikloje, sporte, gražiai rengdavosi ir buvo laikoma geriausiai pasirėdžiusi mergina klasėje; gražiai naujus, buvo net išrinkta grožio karaliene (May Queen). Baigiant vidurinę (Highschool) mokyklą, buvo atrinkta pasakyti (valedictoria) mokyklos užbaigimo kalbą. Materialinis jų gyvenimas pasitaisė, motinai gavus pastovų Plains pašto viršininkės darbą. Baigusi mokyklą Rosalynn įstojo į Georgia Southwestern College, lankė sekretorės kursus, vėliau studijavo ir įsigijo vidaus dekoratorės diplomą. Ji susitikinėdavo su keliais jaunuoliais, tačiau jos dėmesį atkreipė nuotraukoje matytas jos draugės, Ruth Carter brolis, Annapolio Amerikos laivyno akademijos kadetas — Jimmy Carter. 1945 metais jie susipažino, vienas kitą pamilo ir 1946 metais apsivedė. Rosalynn buvusi metodistė, ištekėdama priėmė savo vyro baptistų tikybą.

Jimmy Carter, baigęs Laivyno akademią ir studijavęs branduolinę fiziką, buvo paskirtas į branduolinį povandeninį laivą. Jie džiaugėsi, kad galės išvykti iš Plains ir pamatyti pasaulį.

Pirmiausia jie apsigyveno Norfolk, Virginijoje, paskui Connecticut, Havaii, Honolulu ir kitur. Jimmy

dažnai nebūdavo namuose, plaukiodavo jūrose. Metai bėgo, gimė iš eilės trys sūnūs: John William (Jack) 1947, James Earl (Chip) 1950 ir Donnel Jeffrey (Jeff) 1952. Gyvenimas ją grūdino, nes teko auginti vaikus ir viskuo rūpintis. Įgavusi savimi pasitikėjimą, tapo savarankiška, bet staiga gyvenimas pasikeitė. Mirė Jimmy tėvas, ir apleistą tėvo peanut (žemės riešutų) įmonę pasiryžo perimti Jimmy. Rosalynn buvo sunku apsi-prasti su vyro mintimi, kad reikės grįžti vėl į tą mažą Georgia valstijos vietovę — Plains, tačiau teko nusileisti. Grįžę atgal jie pasinėrė naujose pareigose. Jis tvarkė įmonę ir dirbo visus darbus. Ji, kiek pasimokiusi buchalterijos, vedė sąskaitybą.

Kai viskas pradėjo gerai sektis, Jimmy nutarė įeiti į visuomeninę, politinę veiklą, kandidatuoti į Georgia valstijos senatorius. Rosalynn jam padėjo rinkiminėje kompanijoje, ir jis buvo išrinktas. Kaip senatorius jis dažnai važinėjo į Atlantą ir ten praleisdavo nemažą laiko. Rosalynn teko rūpintis ne vien šeima, bet ir peanut įmone. Jimmy panorio siekti aukštesnės pakopos kandidatuoti į gubernatorius. Ji rėmė jo siekimus, bet dideliu jų nusivylimui 1966 metų rinkimus pralaimėjo Madox'ui.

Taip buvo lemta, kad jų ilgametė svajonė išsipildytų ir 1967 metais (po 15 metų) gimė dukrelė Amy, suteikusi jiems daug džiaugsmo. Rosalynn tada buvo 40-ties metų.

1970 metais Jimmy vėl bandė kandidatuoti į gubernatorius. Rosalynn su veržlumu, net su savotiška agonija, važinėjo po valstiją, sakė įspūdingas kalbas padėdama jam laimėti. Jis buvo išrinktas Georgijos gubernatoriumi. Jie abu stengėsi lavintis, kad naujos pareigos būtų gerai atliekamos, ypatingai Rosalynn stengėsi, kiek galėdama geriau, grakščiau atlikti pirmosios valstijos damos pareigas ir įgavo patyrimo

viešai sakyti kalbas. Ji savanoriškai dirbo Atlantos ligoninėje ir, jėgusi į gubernatoriaus komisiją rūpinosi dėl pagerinimo sąlygų psichiniai atsilikusių ligonių.

Prancūzų patarlė sako: "L'appetit vient en mangeant" (apetitas atsiranda bevalgant). Taip ir Carteris 1973 metais nutarė kandidatuoti į Amerikos prezidentus. Rosalynn skatino jį aktyviai dalyvauti primary — rinkiminiuose susirinkimuose ir pati keliavo po visą Ameriką sakydama propagandines kalbas. 1976 metais jis buvo demokratų nominuotas prezidentiniu kandidatu. Rosalynn su nepaprasta energija kalbėdama už jį po 18 valandų per dieną, darė įtakos. Jos tvirtas ryžtas, iškalbingumas, graži išvaizda, švelnus, šiltas pietietiškas balsas, žavėjo klausytojus. Ji buvo pavadinta "Steel Magnolia" ir savo asmenybe buvo vertinama aukščiau už patį prezidentinį kandidatą. Jimmy buvo išrinktas prezidentu.

Jimmy ir Rosalynn tobulinosi ruošdamiesi toms pareigoms: lankė specialius muzikos ir literatūros įvertinimo kursus, greito skaitymo pamokas ir t.t.

Carteriai skirtingai, negu kiti buvusieji anksčiau prezidentai, pradėjo žengti pirmuosius žingsnius. Prie Kapitoliaus iškilmėse pasakęs kalbą ir davęs

ROSALYNN CARTER

prezidentinę priesaiką naujasis prezidentas Jimmy Carter su pirmąja Lady Rosalynn ėjo pėsti ligi Baltųjų rūmų, vesdamiesi drauge savo 9 metų dukrelę Amy. Paskui juos lėtai važiavo limuzinas, skirtas prezidentui vykti ligi Baltųjų rūmų pastatytos tribūnos ir sekė būrys saugumiečių. Pakeliui gatvėse stovėjo daug žmonių, plojo ir stebėjosi matydami pėsčiai einantį prezidentą, įvairiai komentavo.

Inauguracijos baliai, ruošiami keliuose vietose, įgavo taip pat kitokį atspalvį. Inauguracijos baliuose dėvimos prezidentienių suknelės yra laikomos Smythsonian muziejuje, atspindi naują epochą ir tam tikra prasme įeina į Amerikos istorijos lapus. Ponia Carter, visų nustebimui, dėvėjo seną suknelę, kuria buvo pasipuošusi 1970 metais, Jimmy Carter išrinkus gubernatoriumi, inauguracijos baliuje. Balių dalyvių tarpe maišėsi korespondentai ir kviesti vašingtoniečiai, bet daugumą sudarė Carterių šeimos nariai, giminės, Georgio, ypač Plains gyventojai, padėjusieji prezidentiniuose rinkimuose asmenys. Jimmy ir Rosalynn spinduliavo laime, pasikeisdami šiltais žvilgsniais. Jie jautėsi savųjų, gerų, paprastų, artimų žmonių tarpe. "The Washington Post" dienraštis charakterizavo inauguracijos balių nuotaiką straipsniu antrašte: "The Carter Style: Of the People,...For the People". Buvo įdėta prezidento, prezidentienės ir Amy nuotrauka ir paminėta, kad tai buvę paprasti žmonės, lygiai tokie, kaip jūs ir aš. Ir jų šeimos buvo tikros, pastovios. Visa tai buvo nauja ir šiltai priimta tiek korespondentų, tiek ir visuomenės. Vėliau buvo reiškiamas nusivylimo ta prasme, kad iš Georgia, Plains Peanut Farm čia atnešamas standartas, nuvertina aukščiausios valstybės rezidencijos tradicijas, iškilmingumą. Prezidentas pirmuosiuose kabineto posėdžiuose buvo apsivilkęs megztiniu, be švarko, kaklaraiščio ir pan. Tokios naujybės vienu buvo sutiktos palankiai, kitų su sarkazmu. Tačiau po poros savačių daug kas pradėjo įgauti seną tradicinę formą, prezidentas dėvėjo švarką, kaklaraiščius ir t.t.

Dar ir kitoks pasikeitimas įvyko: kai buvo ruošiamos lietuvių tautinių šokių šventės Chicagoje, buvusios prezidentienės, ponios Nixon ir ponios Ford atvyko dalyvauti ir atidaryti tas šventes. Tačiau ponios Carter ta proga atsiuntė per įgaliotą asmenį tik raštu savo sveikinimą.

Pasireiškė ir Carterių pietietiškas vaišingumas. Orui atšilus, Baltųjų rūmų kieme buvo suruošta keli piknikai su dešrelėmis, hamburgeriais ir t.t. pradžioje draugams iš Georgia, paskui kongreso atstovams ir kitų grupių asmenims pavaišinti.

Rudenį atvyko iš Georgia, Plains ir kitų vietovių keli

šimtai asmenų, sudarę taip vadinamą "Peanut Brigade" su tokiu vardu išrašytu plakatu. Prezidentas su ponia Carter ir naujieji pietiečiai, dirbantieji Baltuose rūmuose ir administracijoje, jautėsi savi, artimi ir jų kalbos rįšosi apie savo krašto gyvenimą. Su korespondentais kalbėdami, kai kurie minėjo, esą "jankių yra diskriminuojami pietiečiai."

Prezidento ryšiai su spauda tapo artimesni negu ankščiau yra buvę. Dažnokai suruoštos spaudos konferencijose korespondentai turėjo progos daug daugiau iškelti klausimų ir išsiaiškinti su prezidentu. Nežiūrint lengvesnės nuotaikos prezidento bei prezidentienės įsitraukimo į gyvesnę veiklą, buvo daroma priekaištų dėl prezidento šeimos narių privilegijavimo — suagusių jų sūnų su šeimomis apgyvendinimo Baltuose rūmuose. Padaryti paaikškinimai, kad esą jie apmoka patys maisto ir valgyklų išlaidas, laiškams nenaudoja Baltųjų rūmų popieriaus ir nusiperka sau pašto ženklus, nevisiškai patenkino priekaištautojus.

Ponia Carter pamažu įsitraukė į aktyvią prezidentienės veiklą, ji kaip ir kitos prezidentienės, stengėsi kiek galėdama geriau atstovauti savam kraštui. Ruošiamuose svetimų valstybių atstovų ir jų žmonių priėmimuose prezidentienė įmaniai supažindino juos su Amerikos socialiniu, visuomeniniu ir kultūriniu gyvenimu. Ji bendraudama su valdžios pareigūnų ir visuomeninių organizacijų žmonėmis, ypatingai sekė, rūpinosi seneliais, fiziniai ir protiniai atsilikusių žmonių padėtimi. Dar būdama gubernatoriene, ji aktyviai veikė šioje srityje. Čia Washingtone pilnai pasireiškė jos patyrimas, energija ir ryžtas, tai buvo jos pirminis siekimas. Ji tapo garbės pirmininkė komisijos, įsteigtos rūpintis psichiškai sergančiais ligoniais (The President Commission on Mental Health), susidedančios iš 20 asmenų: psichologų, psichiatrų, narkotikų ir alkoholikų ligų gydytojų, universiteto profesorių buvusių alkoholikų ir kitų, savanoriškai dirbančių šioje srityje. Šios komisijos posėdžiai ir atitinkamų žmonių apklausinėjimai nuolatos vyko įvairiuose miestuose.

Man buvo įdomu pasiklausyti komisijos posėdžio, susipažinti su jos veikla. Liepos 11 dieną 1977 metais posėdžiui pirmininkavo Rosalynn Carter. Tarpe įvairių pranešėjų kalbėjo dr. Dolores Parron apie problemas psichiniai sergančių europiečių, atsidūrusių šitokioje padėtyje. Čia ji turėjo galvoje ypač tokius, kurie nemoka angliškai. Esą gydytojams ir personalui, nemokantiems jų kalbos, sunku nustatyti diagnozę ir suteikti atitinkamą pagalbą. Pertraukos metu susitikau su dr. Parron, pasisakiau esanti lietuvė ir pasidžiaugiau jos iškelta problema. Ji pasakė, kad tokių nelaimingų

AMERIKOS MOTERŲ SUVAŽIAVIMAS

iš k.: Liz Carpenter, Rosalynn Carter ir Betty Ford

tarpe buvo ir lietuvių senelių. Paminėjau, kad šioje srityje darbuojasi lietuvė G. Sužiedėlienė, talkininkaudama Katalikų universiteto profesoriui. Po kurio laiko specialiose iškilmėse Baltuose rūmuose, buvo susirinkę apie 300 žmonių, dirbusių ir parėmusių šį darbą, išgirsti Rosalynn Carter oficialaus pranešimo prezidentui apie nuveiktus darbus ir pageidavimus. Ji nurodė, kad labiausiai apleisti asmenys šioje srityje gyvena kaimuose ir mažuose miesteliuose, varginguose rajonuose, o taip pat ir etninių grupių žmonės. Prezidentas, išklausęs išsamaus pranešimo, padėkojo pirmininkei Carter, ją pasveikino ir pabučiavo. Dėkojo visiems, dirbantiems šį darbą ir pažadėjo materialės paramos. Šiame priėmime buvo ir Galina Sužiedėlienė.

Rinkiminės kampanijos metu į prezidentus Jimmy Carter pareiškė, kad jam tapus prezidentu, jo žmona Rosalynn būsimi "keliaujančio ambasadoriaus" pareigose. Taip ir buvo.

Reikia pastebėti, kad Rosalynn geros išvaizdos, jauna, turinti logišką protą, tvirtą būdą, savimi pasitikėjimą, gyvenimo užgrūdinta, iškilo kaip stipri asmenybė. Daugumos ją pažinojusi tų ji buvo lyginama su Eleanor Roosevelt. Carter išrinkus prezidentu, ji tapo įtakingiausias jo asmuo. Rosalynn rūpėjo ne vien senelių, ligonių padėties gerinimas, bet ir savanoriškai veikiančios bendruomenės aplinkos pagerinimo įgyvendinimas, moterų lygių teisių siekimas. Tais tikslais ji važinėjo po kraštą, sakė atitinkamas kalbas. Kas įdomiausia, kad Rosalynn buvo pirmoji prezidentienė, kuri su prezidentu kartu dalyvavo kabineto posėdžiuose, kuriuose buvo svarstomos vyriausybės problemos. Be to, prezidento dienotvarkėje buvo

numatyta kartą savaitėje turėti prezidento ir Rosalynn "darbo priešpiečius". Ji korespondentams yra pasakiusi, kad tų priešpiečių metu jie diskutuoja įvairias problemas, dalinasi savo mintimis, tačiau galutinis sprendimas yra Jimmy. (Ji nesakydavo, kad prezidento).

Pirmoji Carterienės išvyka atstovauti Amerikai buvo 1977 m. birželio-liepos mėnesiais. Prieš tą kelionę ji mokėsi ispanų kalbos, studijavo septynių Lotynų Amerikos tautų istoriją, papročius ir gavo patarimų iš Valstybės departamento. Ji lankėsi Jamaica, Costa Rica, Ecuador, Peru, Brazil, Colombia ir Venezuela. Ji susitiko su tų kraštų prezidentais. Ji stengėsi nušviesti prezidento Carter pažiūras, sužinoti jų nuomonę dėl tolimesnių santykių gerinimo su tais kraštais. Nors buvo nelengva, nebuvo įprasta moteriai kalbėti svarbiais valstybės reikalais, bet ši pirmoji jos, kaip "keliaujančio ambasadoriaus" misija, laikoma gerai pavykusia. Ji taip pat oficialiai atstovavo prezidentui Meksikos prezidento Jose Lopez Portillo inauguracijoje.

Platesnį tarptautinių reikalų pažinimą įgavo prezidentas ir Rosalynn keliaudami po Europos 7 valstybes ir Vidurinius Rytus. Tačiau korespondentų tarpe buvo kai kurių nepasitenkinimų, kad ponios Carter, nors ir moka atlikti pavestas pareigas, tačiau ji nėra rinkta tautos kalbėti prezidento arba Amerikos valstybės vardu išsireiškiant: "mes su tuo sutinkame ar nesutinkame" ir pan. Be to, keistai atrodė, kad valstybių atstovų pasitarime sėdėtų salėje drauge prezidentas, prezidentienė ir duktė Amy. Tai smulkmenos. Tačiau prezidentienės pasakytos kalbos yra vertos dėmesio. Pavyzdžiui, turiningą kalbą ji yra pasakiusi Spaudos klube, kur yra kviečiami kalbėti atvykę kitų kraštų

LAISVALAIKIS BALTUOSE RŪMUOSE

prezidentai ir šiaip žymios asmenybės. Savo kalboje ji ne vien apibūdino prezidentienės pareigų svarbą, bet didžiausią kalbos dalį skyrė paneigti rašytojo Solženicyno kritiškas pastabas apie Amerikos demokratijos netobulumus ir amerikiečių dvasinį išsekimą. Ji tatau atrėmė sakydama žinanti, iš savo patyrimo, kad daugybė Amerikos gerų žmonių stengiasi pataisyti esančias blogybes. Apie 50 milijonų žmonių esą aukoja savo talentus ir laisvalaikį, dirbdami savanoriškai pagalbos reikalingiems. Kur tik įvyksta gamtos ir kitokios didesnės nelaimės, Amerika pirmoji suteikia pagalbą, tai daro ne vien vyriausybė, bet ir privatūs asmenys ir organizacijos. Užklausta, kaip ji reaguotų jeigu Amy išteltų už respublikono? Carterienė atsakė, kad ji visvien būtų jos duktė.

Korespondentai reiškė pageidavimą, kad kas savaitę prezidentienės spaudos sekretorė pravestų savotiškas konferencijas, praneštų korespondentams ponios Carter būsimą veiklą, kaip kad būdavo ponios Johnson ir ponios Nixon laikais, o klausimų ir atsakymų keliu galima būtų išnagrinėti kai kurias problemas. Pageidavimas buvo patenkintas, be to galėjome mes aplankyti "Rytinio sparno" prezidentienės įstaigą, pasimatyti su 18 jos biuro tarnautojų, sužinoti, kaip paskirstytas tarpe jų darbas, kuriuo reikalu, pas kurią galima būtų kreiptis. Gavome aplanką su prezidentienės biografija, jos pasakytų kalbų atspaudu ir gražią jos nuotrauką.

Panamos kanalo perdavimo proga į Washingtoną buvo atvykę iš Pietų Amerikos valstybių prezidentai su žmonomis. Baltuose rūmuose ir Pan American namuose įvyko eilė konferencijų, priėmimų. Kai prezidentas posėdžiavo su tų valstybių galvomis — atstovais, ponios Carter suruošė priešpiečius — iškylą laivu Potomac upe į Mt. Vernon — pirmojo Amerikos prezidento George Washington rezidenciją. Tik, deja, atėjęs valdžion Jimmy Carter pardavė dėl blogėjančios ekonominės padėties nuo Eisenhower'io laikų įgytą liuksusinę jachtą, (Sequya) kurioje būdavo ruošiami garbės svečiams priėmimai. Tad iškilmingi priešpiečiai vyko išnuomuotame, aptrupėjusiais dažais turistus vežiojančiame laive, panašiam į dviaukštį baraką. Mes (korespondentai) turėjome progos nueiti nuo uosto ligi laivo ištiestu raudonu kilimu. Laivas buvo iš lauko apipintas žalių vijoklių ir gvazdikų vainikais, viduje ištrupėjusio linoleumo grindys buvo baigiamos tiesti kilimais. Puikiais indais padengti stalai laukė dviejų šimtų viešnių iš Pietų Amerikos ir aukštų valdžios pareigūnų žmonių. Mes turėjome progos stebėti pasisveikinimo ceremonijas pasipuošusių viešnių su prezidentiene Rosalynn po to buvome nuvežti į Mt.

Vernon autobusu ir ten turėjome laukti atvykstančiųjų ponių.

Patys rezidencijos kuklūs namai atrodė švariai. Šone namo buvo žydinčių gėlių, apkarpytų krūmų ir matėsi puikus vaizdas į Potomac plačią upę, tačiau priešais namą buvo tiktai išmindžiota žolė ir kur nekur rusvos žemės plikės. Takas, leidžiantis į upę, buvo aptrupėjęs, padengtas sudžiūvusiais lapais ir aplūžusiomis šakomis (kaip kokio apleisto palivarko). Ar čia prezidentienė atsives viešniąs parodyti pasaulyje turtingiausio krašto pirmojo prezidento rezidenciją?

Priejus upės prieplauką, ant stiebo lentoje buvo užrašas, kad neliesti užteršto Potomac upės vandens. Tačiau to užrašo nereikėjo, nes upės vandens paviršiuje sidabru žvilgėjo daugybė negyvų žuvų ir iš kanalizacijų atneštų liekanų, o prie krantų, vandenyje plūduriavo vandens ar vėjo sunestų šakų, lentgalių, šiukšlių. Iš Pietų Amerikos su mumis atvykę fotografai su sunkiais foto ir kitokiais įrengimais visa tai atidžiai filmavo.

Tolumoje jau matėsi atplaukiantis laivas, lydimas nedidelių pakrantės apsaugos dviejų laivų. Į uostą atėjo baltomis iškilmių uniformomis pasipuošę kariai laukti prezidentienės Carter su viešniomis. (Jie taip nesiderino prie šios aplinkos, balti, švaručiai!).

Atvykusios ponios buvo patalpintos į specialius autobusiukus ir gražesniu keliu nuvežtos į iškilmių vietą. Čia pat, ant tos išmintos pievos, prie Washingtono namo, 19 šimtmečio uniformomis ir baltais perukais pasipuošusių jaunuolių gvardija viešniąs sutiko žygiuodami ir grodami birbynių ir būgnų muzika. Mes autobusu grįžome atgal į Baltuosius rūmus.

Amerikoje, gal ypatingai Washingtone, žmonės nori viešai išreikšti savo pageidavimus, nepasitenkinimus, norėdami, kad tai sužinotų administracija ir prezidentas iš pirmųjų šaltinių. Lietuviai, latviai ir estai prieš artėjančią Belgrado konferenciją suruošė 1977. IX. 24 manifestaciją-demonstraciją, išreikšdami savo pageidavimus — gerbti pagrindines žmogaus teises, atstatyti sovietų pavergtų Pabaltijo kraštų nepriklausomybę. Šio žygio organizatorius ir pirmininkas buvo Viktoras Nakas. Su nuostabiu jaunatvišku entuziazmu, pavyzdingu organizuotumu, viskas buvo atlikta. Prie Lincoln paminklo Washingtone susirinko apie 4.500 asmenų, nemažai atvykusių autobusais iš tolimesnių vietovių. Buvo nešami su atitinkamais šūkais plakatai, praeiviams dalinami lapeliai apie Pabaltijos kraštuose žmogaus teisių laužymą, religijos persekiojimą, žmonių įkalinimą. Buvo pasakyta turiningų kalbų: Valstybės departamento pareigūno, senatorių ir Atstovų rūmų narių. Per kelias radijo stotis nuolatos buvo

pranešinėjama apie šią manifestaciją, buvo duotas pasikalbėjimas su Viktoru Naku ir vakare visa tai buvo per televiziją. Manifestacijos stebėti buvo atvykusių ir Baltųjų rūmų korespondentų.

Teko man matyti prie Baltųjų rūmų neeilinę Amerikos ūkininkų demonstraciją, sukėlusią triukšmą, šimtų traktorių motorų ūžesį. Ūkininkai važiuo ilgiausia virtine išsirikiavę po du. Traktoriai buvo papuošti Amerikos ir konfederatinėmis vėliavėlėmis ir plakatais, reikalaujant aukštesnių kainų už žemės ūkio gaminius. Atrodė, kad tie galingi traktoriai, didžiuliais ratais ir orą virpinantis ūžesys, gali viską su žeme sumaišyti. Didžiausias kontrastas! Šios masinės brigados priekyje, ant mažiuko traktoriuko važiuo penkerių metų iš Kanso valstijos berniukas. Prie jo traktoriuko šonų buvo plakatas su užrašu "Agricultural Strike". Po kiek laiko, bebūnant Baltųjų rūmų spaudos skyriuje, pasigirdo skirtingas triukšmas, balsų rikšmas. Išėjus pamatėme prie rūmų tvoros policijos ir ūkininkų grumtynes, aplinkui apstojusius praeivių-žiūrovų minią. Paaikškėjo, kad per tvorą į Baltųjų rūmų kiemą buvo įmestas didelis ožys, o ant Pensilvanijos gatvės apverstas, pusiau pabiręs gulėjo traktorius, kuris atrodė, kaip prieš tūkstančius metų buvusios nematytos būtybės griaučiai. Atmosfera buvo nemaloni, maišėsi pyktis, baimė ir šaltas rudens vėjas.

Kasdienines Baltųjų rūmų apžvalgines konferencijas (briefings) vedė jaunas, aštrios orientacijos, spaudos

THE WHITE HOUSE

WASHINGTON

December 28, 1977

Dear Mrs. Krivickas:

Thank you very much, on behalf of Mrs. Carter, for remembering her in such a thoughtful way. Your kindness means a great deal.

Mrs. Carter has asked me to express her appreciation to you and to send you her warm regards.

Sincerely,

Rhonda Bush

Rhonda Bush
Director of Correspondence
for Mrs. Carter

*With best wishes
from our family
for a
happy holiday season*

Jimmy Carter Rosalynn Carter

sekretorius Jody Powell, buvęs Carter, kandidatavusio į gubernatorių, vėliau į prezidentus, patarėjas. Jisai moka grakščiai su humoru atremti korespondentų priekaištus, puolimus administracijai ir pačiam prezidentui bei duoti gerai apgalvotus atsakymus į paklausimus. Įdomu jį klausytis kalbantį, stovintį prie mikrofono ir podium, o už jo ant sienos matyti mėlynai žalsvą užuolaidą tokios pat spalvos kaip ir jo akys.

Baltųjų rūmų korespondentams pasitaiko priuolamai sutikti įdomių asmenų. Taip kartą korespondentų patalpose pamačiau jauną, aukšto ūgio merginą. Priėjusi pasakiau, kad ji man primena Lucy Arnez. “Taip, aš esu Lucy Arnez.” — “Ką toks asmuo kaip jūs veikiate tokioje, kaip ši patalpoje?” paklausiau. Ji atsakė, kad čia turi susitikti su asmeniu dėl sukamo filmo apie Washingtoną. Nebuvo kada ilgiau kalbėtis. Atsisveikinome. Skubėjau su korespondentais į Baltųjų rūmų biuro namus. Ten prezidentas turėjo įteikti žymenis žuvusio Martin Luther King našlei Corettai. Prezidentas kalbėdamas Martin Luther pavadino “Šios generacijos sąžinė”. Kitą žymenį įteikė daktarui Jonas Salk už jo surastus skiepus, nugalėjusius polio ligos paralyžą. Prezidentui išėjus iš salės, korespondentai apstojo žymenis gavusius asmenis, sveikindami juos ir apipildami įvairiais klausimais. Prisigrūdau ir aš prie dr. Jono E. Salk. Pasveikinau jį ir paklausiau, ar tikrai jo vardas yra JONAS, tai būtų lyg lietuviškas vardas. “Taip,” atsakė garsusis mokslininkas. “Mano tėvai yra kilę iš Lietuvos. Aš nesu John, bet Jonas”. Deja, nebuvo galima daugiau su juo kalbėtis, bet pasikalbėjau su jo žmona, žymiai jaunesne, prancūze, trijų vaikų

motina, dainininke ir rašytoja Francoise Gilot, “Gyvenimas su Picasso” knygos autore.

Vienas iš įdomesnių priėmimų Baltuose rūmuose įvyko (1979m), kai buvo pakviesta apie 400 asmenų, parinktų iš žymiųjų Amerikos menininkų, muzikų, politikų, pramonininkų ir kitų sričių, ypač atžymint 5 asmenų įnašą į Amerikos meno pasaulį, būtent: Marion Anderson-dainininkės, Fred Aster-šokėjo, George Balanchine-choreografo, Richard Rodgers-kompozitoriaus, Arthur Rubinstein-pianisto.

Įeinančius į Baltuosius rūmus svečius korespondentai ir fotografai galėjo stebėti rūmų pietinės dalies laukiamajame. Jų pavardės buvo pranešamos, kurias gautuose svečių sąrašuose mes atsižymėdavome. Jie buvo sutinkami iškilmingomis uniformomis apsisivilkusių kariškių, oficialiems priėmimams parinktų pareigūnų, ir švelniais arfa skambinamos muzikos garsais. Nepaprastai puikiai buvo apsiredę svečiai, ypač ponios: auksu, sidabru žvilgančio tiuliaus, ar ant šilko išsiuvinėtais puošmenimis, ar Venecijos mezginių sukniomis. Puikiomis kailinių palerinomis apsiautusių damos ėjo pro šalį. Praleidus pro šalį didesnę dalį svečių, korespondentų būriui buvo leista prisijungti prie svečių, įteikti iškilmingus paruoštas sales. Viršuje su jais sveikinosi prezidentas ir ponija Carter. Trijuose salonuose buvo įruošti stalai su lengvais užkandžiais, kava, šampanu, vynu. Viename kambaryje pora virėjų su aukštomis baltomis kepurėmis ruošė mažus, karštus sumuštinukus su raugintais kopūstais ir kumpiu (Reubenssandwiches). Svečių klegesys nutilo, kai prezidentas tarė keletą žodžių, pristatydamas svečius, paminėdamas jų nuopelnus ir pastebėdamas, kad politika esanti antroji po meno seniausia profesija pasaulyje. Šių atsižymėjusių asmenų amžius yra tarp 74 ir 91 metų.

Aš turėjau progos trumpai pasikalbėti su Gregory Peck ir jo gražia žmona, sen. J. William Fulbright, komp. Leonard Bernstein ir kt.

Raudoname salone sėdėjo Arthur Rubinstein, prie jo kėdės stovėjo graži, vidutinio amžiaus moteris. Tuo laiku prie jo priėjo Baltųjų rūmų pareigūnė ir jam ant kaklo kabino bronzinį atžymėjimo medalį, pritaistytą prie vaivorykštės spalvos virvelių. “Noriu pasveikinti milžiną,” tariau priėjusi ir pasakiusi, kad esu lietuvių korespondentė ir esu turėjusi progos būti jo koncertuose. Arthur Rubinstein atsistojo, padavė ranką. Jo rankos plaštaka — delnas ir pirštai — nepaprastai minkšti, maloniai purūs. Laikydamas mano ranką, pradėjo pasakoti anekdotą apie žemo ūgio pianistą ir aukšto ūgio orkestre grojusį velenčialistą.

Greta stovėjusi ponio į jį kreipėsi lenkiškai, siūlydama jam atsistoti. Aš buvau nustebusi ir paklausiau:

— Ar judu tarp savęs kalbatės lenkiškai?

— Taip, jis nemoka lietuviškai, — maloniai atsakė pastebėdama, kad yra gimusi netoli Kauno, Ilguvoje, prie Nemuno krantų. Į Ameriką atvyko būdama 13 metų ir dabar apmiršusi lietuviškai. Jos pavardė — Mlynarskaitė Anelė. Ji buvo pasipuošusi didelių rubinų karoliais, apyranke ir auskarais.

Šis priėmimas buvo tęsiamas toliau su programa iškilminga vakariene ir menėjimu penkių pagerbtųjų Kennedy meno centro rūmuose. Korespondentai galėjo ten vyksti, sekti ceremonijas, kad jas galėtų aprašyti, bet aš skubėjau namo. Grįžusi Lietuvių enciklopedijoje radau Ilguvą paminėtą VIII tome ir Mlynarskių-XIX tome. Jie buvo kilę iš Sūduvos krašto ir St. Šimkui sudarė galimybes studijuoti muziką žymiose konservatorijose.

Ta proga paminėsiu anksčiau girdėtus pasakojimus. Esą prie Ilguvos, Nemuno pakrantėje, būdavo ruošiami Mlynarskių koncertai, atliekami dviem pianiniais, kurių svečiai galėdavo klausytis ramiais vasaros vakarais, sėdėdami valtelėse, supamose švelnių Nemuno bangų.

Visiškai netikėtai Baltuose rūmuose žurnalistės Sahra McClendon, vedančios korespondentų grupelės pasikalbėjimus, atsirado graži, jauna, aukšta mergina. Tai buvo Jūrate Kazickaitė. Labai įdomu buvo su ja susipažinti, pasikalbėti.

Ji yra gimusi Vilniuje 1943 metais, 1947 su tėvais atvyko į Ameriką. Ji yra buvusi ateitininkė ir tris vasaras praleido Putnamo seselių ruošiamose stovyklose. Studijavo Washingtone, Šveicarijoje, Anglijoje. Vietnamo karo metu ten buvo žurnalistė-fotografė ir tapo sužeista. 1968 m. yra aprašiusi amerikonių ekspediciją į Everesto kalno viršūnę. Yra rašiusi straipsnius Amerikos ir kitų kraštų spaudai. Jos straipsnių yra pasirodę Darbininke, Vienybėje. Dalyvavusi Washingtone vykusioje žmogaus teisių demonstracijoje, kalbėjusi lietuvių organizacijų susirinkimuose. Kaip iškili žurnalistė yra gavusi aukščiausių atžymėjimų ir įvertinimų: Who's Who of American Women ir International Who's Who, Pirmąją premiją iš New York Newspaper Womens Club ir kt. Ji nuo 1977 m. dirbo kaip "The Washington Star" Staff-Writer rašydama aukštos kokybės informacinius straipsnius kultūrinėmis, socialinėmis, turistinėmis temomis, pasirašo: By Jūratė Kazickas.

Su Lynn Sherr moterų laisvinimo temomis išėjo ir redagavo atskirus leidinius. Prieš kelis metus ji dingo iš akiračio, ištėkėjusi už amerikono.

Taip pat Baltuose rūmuose susitikau kitą jauną

lietuvaite — Jūratę Gražiną Končiūtę, "The Washington Post" dienraščio korespondentę, gimusią 1953 m. Brockton, Mass. Ji yra baigusi šeštadieninę lituanistinę mokyklą, gerai kalba lietuviškai ir atsilanko kartais į Washingtone lietuvių ruošiamus parengimus. 1975 metais baigė Washingtone, Georgetown universiteto, Walsh užsienio tarnybos skyrių, aktyviai reiškėsi Tarp-tautinių santykių klube ir buvo Georgetown universiteto laikraščio — "The Georgetown Voice" redaktorė. Nuo 1976 metų pradėjo dirbti didžiausio Washingtono dienraščio — "The Washington Post" madų skyriaus asistentės pareigose. Juo toliau, juo labiau įsitraukia į laikraštininkės darbą. Ji gan dažnai rašo apie krautuvėse naujai pasirodžiusias prekes, arba seniai užmirštas galimas panaudoti įvairiomis progomis. Kartais apie trečdalį puslapio užima tie aprašymai, nurodant, kokiose krautuvėse ir už kokią kainą galima jas gauti. Laikraštyje didelėmis raidėmis būna užrašyta "Style Plus, Finds by Jura Končius".

Jau devyneri metai, kaip Jūratė dirba didžiame Washingtono dienraštyje "The Washington Post", kaip Hoff Writer-reporterė-bendradarbė. Ketvirtadieniais laikraštyje jos įdomūs straipsniai būna apie vidaus namo pagražinimus, baldus.

Prezidento motina Ms. Lillian gan dažnai galima buvo matyti. Kartais ji atsilankydavo ir į prezidento spaudos konferenciją ar į kokius grupinius žmonių, jaunimo vizitus Baltuose rūmuose. Teko man kartą ilgiau su ja pasikalbėti. Linksmi juokėsi, kai aš pasakojau mano apibūdinimą korespondentėms, klaususioms apie Ed Kennedy — Ar jis tikėtų būti Amerikos prezidentu? Aš joms pasakiau, kad jis esąs iškalbus, labai geros išvaizdos, labai turtingas, bet labai blogas vairuotojas...

Norint sužinoti, kas naujo bus Baltuose rūmuose artimiausiu laiku, pakanka išsukti korespondentams duotą telefono numerį. Tą vakarą automatas kalba: "Baltųjų rūmų spaudos skyrius. Korespondentai, turintieji nuolatinius Baltųjų rūmų kredencialus, gali ateiti 9:30 v. ryto pro šiaurės vakarų vartus. Jo Šventenybė popiežius Jonas Paulius II į Baltuosius rūmus atsilankys 1:30 v.p.p. ir t.t."

Labai nudžiugau tokia galimybe ir 9 v. ryto nuvykau. Spaudos skyriuje per tris T.V. aparatus buvo rodoma popiežiaus atvykimas. 12 valandą pajudėjo techniniai specialistai su T.V. ir kitokiais aparatais ir buvo išleista korespondentų minia. Pradėjo užsipildyti pakviestiems svečiams skirtos vietos. Nepaprastai nudžiugau, kai aukšto rango dvasiškių tarpe pamačiau už kitus jaunesnį prelatą Audrį Bačkį.

Pasigirdo Penssylvanijos gatvėje triukšmas.

Korespondentai vieni skubėjo į gatvę, kiti užsilipę ant kėdžių tiesė kaklus. Atėjo nemaloni žinia: “Suėmė ginkluotą vyrą!” Greit pasikeitė nuotaika, pasigirdo plojimai, džiaugsmingi garsai. Užsilipę ant kėdžių, matėme sunkvežimį su paaugštinimais vežantį T.V. aparatų ir jų operuotojus. Įkandin už jų atdaru stogu limuzinas vežė visų laukiamą svečią popiežių Joną Paulių II. Jis atrodė mistiškai, saulės apšviestas su baltu apsiaustu ir kepurele, iškeltomis rankomis laimindamas susirinkusius gatvėje. Greta lenkų grupės su vėliavomis, kaip iš žemės iškilo staiga Lietuvos trispalvė. Paaikėjo, kad tai buvo Washingtono šeštadieninės mokyklos vaikučiai, pasipuošę tautiniais drabužiais, atėję pasveikinti popiežiaus, nuskaidrinusio visą aplinką ir žmonių sielas.

Mes turėjome padalintus prezidento ir popiežiaus kalbų tekstus. Įdomu, kad pirmą kartą istorijoje Šventas tėvas atvyksta pas Amerikos prezidentą. Pasitikę svečią prezidentas Carter su poniu ir visais palydovais suėjo į Baltuosius rūmus. Po kurio laiko pietinėje parko dalyje vyko oficialioji programos dalis. Po popiežiaus ir prezidento pasakytų kalbų nuotaika buvo tokia, kad popiežius ir minia dar nenorėjo atsiskirti. Tada popiežius pasakė, kad prezidentui sutikus, jis susirinkusiems duos palaiminimą, bet jis dar vaikščiojo minioje, sveikino ir laimino žmones, kurie tiesė į jį rankas. Korespondentai stovėjo už virvės, negalėdami prisiartinti. Greta manęs stovėjęs vienas korespondentas garsiai sušuko: “Bishop Marcinkau!” Aš prisijungiau lietuviškai: “Vyskupe, Marcinkau!” Jis priėjo, mes pasisveikinome ir prašėme, kad gal popiežius galėtų priėti arčiau. Tačiau tuo laiku jis jau ėjo Baltųjų rūmų link ir visus palaimino nuo Baltųjų rūmų balkono, stovėdamas su prezidentu ir prezidentiene.

palydėdamas savo skaidria, neužmirštama, sielą guodžiančia šypsena.

Carter'ių prezidentavimo laikotarpį (įskaitant Rosalynn pozityvią veiklą) buvo daug atsieкта. Tačiau jo administracijos padarytos klaidos: nerealaus bandymas gelbėti Irane esančius įkaitus, iškeltas atlyginimų minimumas nekvalifikuotiems darbininkams privedęs prie jų samdymo sumažėjimo ir tuo pat laiku padidintos bedarbių pašalpos, privedė prie ekonomikos pablogėjimo, infliacijos. Tatai atsiliepė į mažėjantį būsimų Carter'io rinkėjų skaičių sekančiais keturių metų Carterio kadencijai. Rosalynn, nors sakė daug kalbų važinėdama po Ameriką, stengdamasi pakelti jo išrinkimo galimybes bei prestižą, bet nepavyko.

Reikia pastebėti, kad Rosalynn Carter dėka jos realaus proto, gilios orientacijos visuomeninėje ir valstybės veikimo srityse, prilygsta savo asmenybe Eleanor Roosevelt. Tačiau ji neturi tos dvasinės šilumos, kaip buvusios prieš ją mano pažintos trys prezidentienės, ypačiai Betty Ford ir Patricia Nixon. Rosalynn atitinka jai duotam apibūdinimui: “Plieninė Magnolia”. Ji, kaip toji gėlė, gražiu bekvapiu žiedu, kietais kaip skarda lapais.

Užbaigiant tenka paminėti, kad esu parašiusi keletą straipsnių apie Rosalynn Carter veiklą “Drauge”. Kai kurie išversti į anglų kalbą buvo įteikti prezidentienės biurui ir esu gavusi apie juos malonių atsiliepimų Carter'ienės vardu. Taip pat esu gavusi su prezidento ir Rosalynn parašais sveikinimų švenčių ir kitomis progomis ir kvietimų Kalėdų proga.

Taip mano istorija Baltuose rūmuose baigiasi. Automobilio katastrofa nutraukė mano darbą ten ir atnaujinti nenorėjau tolimesniam laikui savo Baltųjų rūmų korespondentės kredencialų.

ATGAL Į LIETUVĄ

S. VILKAUJA

*Kai tave menu, tėvų namų ugnele,
Mano šaltos rankos šyla vėl . . .*

B. Brazdžionis

Nutilus 1917 m. revoliucijos šūviams, nužudžius visą caro šeimą, Rusijos imperijos valdžia perėjo į komunistų rankas. Tokiai pavojingai padėčiai esant, Lietuva atgavo nepriklausomybę. Tada iš Rusijos visi karo pabėgėliai pradėjo važiuoti namo. Taip ir mano tėvai pasiryžo grįžti atgal į Lietuvą. Tą grįžimą dar sustiprino keli gauti iš giminių laišakai, kur visi rašė, kad karas jau pasibaigė ir kad Lietuva laisva.

Tada ir mes pradėjome ruošti kelionei. Pirmiausia turėjome visi gerokai susispausti ir sutaupyti daugiau pinigų, nes tėtis atsisakė iš tarnybos. Mama pasiruošė su maistu: sudžiovino pusę užvalkalo juodos duonos sausainių, sutaupė šiek tiek cukraus, kruopų, ruginių miltų ir saulėgrąžų aliejaus, kurio dar kartais gaudavo turguje nusipirkti atvežto iš Ukrainos.

Taip vieną saulėtą birželio mėn. dieną, išpardavę didesnius daiktus, susidėjome savo likusią mantą, atsisveikinome su kaimynais ir pajudėjome Lietuvos link. Kaip tas tarpvalstybinis susisiektas buvo tvarkomas, aš tikrai neprisimenu, nes buvau dar tik pradžios mokyklos mokinukė. Atrodo, kad ir tėtis vėliau apie tai mažai bekalbėdavo, bet kartais juokaudamas jis mėgdavo “pasigirti”, kad kartą Rusijoje ir mes buvome milijonieriais. O tai atsitiko Kerenskio laikais, kai rusų pinigų vertė visai nukrito. Tėtis tada kas mėnesį parsinešdavo keliolika milijonų algos. Už tuos pinigus jau beveik nieko nebuvo galima nupirkti. Susimaišė net

ir ūkininkai, nes jau nebežinojo, kiek milijonų rublių prašyti už gniužulėlį sviesto, įvynioto į kopūsto lapą.

Tėvams parvežti iš Riazanios į Lietuvą septynis vaikus tikrai buvo nelengva. Jau pirmąją dieną vyresnis brolis Stasys kažkur dingo geležinkelio stotyje. Traukinys pradėjo važiuoti, o brolio nėra. Tada tėtis greitai išsoko iš vagono, o mes nuvažiavome tolyn. Tik trečią dieną juodu pasivijo mus, kai galėjo patekti į keleivinį traukinį. Tada brolis verdamas mums pasakojo, kad vienas berniukas jam pasakė, jog kitoje stoties pusėje yra sustojęs karo traukinys su patrankomis. Taip jis ten ir nubėgo pažiūrėti, visai pamiršdamas, kad mes galime išvažiuoti kiekvieną minutę. Tėtis jį rado beverkiantį prie stoties budėtojo.

Mūsų traukinys buvo prekinis. Kiekvieno vagono šonuose buvo sudėtos lentos, o viduryje stovėjo geležinė krosnelė. Malkų turėjome stotyje pasirūpinti patys. Į kiekvieną vagoną buvo patalpinta po kelias šeimas. Mūsų vagonė buvo viena rusų šeima (tėvai ir 2 studentai vaikai), jie važiavo į Vilnių. Mano tėvai buvo patenkinti, nes su mumis važiavo viena ūkininkų šeima nuo Virbalio.

Ta kelionė mums, vaikams, tikrai patiko. Mama kartais nustebusi sakydavo, kad iš kur tie vaikai taip mėgsta keliauti. Ir visuomet ji tvirtindavo, kad turbūt yra nusigimę į jos brolių Juozą, kuris buvo didelis nenuorama. Jis susitarė su draugu ir išvažiavo į

Ameriką laimės ieškoti. Juodu tarnavo JAV samdomoje kariuomenėje, parašė dar kelis laiškus, bet vėliau dingo be žinios.

Kartais mūsų traukinys prastovėdavo miške, nustumtas į šoninius bėgius, net kelias dienas. Tuomet visi išlipdavome iš vagonų, susikurdavome ugnį ir virdavome valgyti, nes prie krosnelės vagone dažnai būdavo eilė. Tėtis su kitais vyrais pasiteiraudavo pas garvežio mašinistus, kaip ilgai stovės, tai kartais nueidavo į netolimą kaimą, kur gaudavo nusipirkti duonos, bulvių ir pieno, o kartais kiaušinių ir net mėsos. Kai kitose stotyse traukinys ilgiau sustodavo, nubėgdavome atsinešti karšto vandens. Mat, Rusijoje kiekvienoje stotyje būdavo verdančio vandens arbatai.

Kelionėje mes nebadavome, nors ir valgėme paprastą maistą. Mama virdavo kruopų su bulvėmis ar kukulaičių sriubas ir kepdavo ruginių miltų blynus. Kvietinių miltų ar pyragų tada jau seniai nebematėme. O tie ruginiai blynai tai būdavo skaniausias miške valgis, kai mama juos dar apibarstydavo cukrum. Dar vienas įdomus valgis buvo tai dzūkų košė, kurią virdavo vakarienei. Tai buvo ruginių miltų košė, virta vandenyje ir tik su druska. Bet tą košę reikėjo mokėti valgyti. Mama įdėdavo kiekvienam į dubenėlį po samtį tos košės ir užpildavo pienu. Tada su šaukštu reikėjo imti iš pat krašto šiltos košės drauge su šaltu pienu. Jeigu sumaišysi košę su pienu, tai gausi šiltą tyrę. Žinoma, galima valgyti ir taip. Tačiau mama mus pamokė, kad būtų skaniau. Taigi, sėdėdami pamiškėje prie degančio laužo netoli savo traukinio, kai dar spragsėdavo kibirkštėlės sausų eglių šakų, mes valgydavome tą košę pasigardžiuodami.

Taip pravažiavome Maskvą, Smolenską ir Vitebską, bet ten ilgai nesustojome. Tik tai Minsko stotyje buvome sulaikyti kiek ilgiau, nes ten pasikartodavo dažni susirėmimai tarp gudų ir lenkų partizanų. Bet vieną dieną pranešė, kad traukinys jau galės važiuoti toliau. Lenkijos pasienyje rusai žiauriai žmones apipšė. Sustojus traukiniui, jie liepė visiems iškrauti savo daiktus prie geležinkelio, o tuščias traukinys grįžo atgal. Tada jie pradėjo atrišinėti maišus ir grobė viską, ką tik rado geresnio. Jie atėmė iš žmonių pinigų, aukso, sidabro, geresnių drabužių ir brangių kailinių. Iš mūsų nieko neatėmė. Mat, mama mus visus susodino ant pundų ir liepė niekur nenubėgti. Auksinius žiedus, laikrodėlį su auksine grandinėle ir sages ji suvyniojo į nosinę ir paslėpė po drabužiais. Priėję rusai pažiūrėjo į mus, bet nieko nesakė. Tada vienas pastebėjo nedidelę dėžutę ir ją atlupo. Dėžutėje buvo keliolika knygų, kurias vežėsi vyresnioji sesuo Cecilija. Rusas tą dėžutę

paėmė. Tuomet sesuo paprašė, kad jai paliktų nors vieną knygą. Tada jis atrinko vieną apysakų knygą ir jai padavė. Tarp mūsų važiuojo pagyvenęs lenkas į Vilnių. Jis turėjo trimitą kurio neslėpė. Rusai atėmė iš jo tą trimitą. Jis net verkdamas prašė, kad jam atiduotų, nes su tuo trimitu jis turėsias sau užsidirbti duoną. Rusai trimito jam negrąžino. O būdavo įdomu, kai miške traukinys ilgiau sustodavo, tai jis rytais išlipdavo iš vagono ir pradėdavo trimituoti. Kartais, sėdėdamas prie medžio, trimituodavo kažkokias daineles.

Žmonės buvo labai susirūpinę kuo čia viskas baigsis. Kiti bijojo, kad rusai neatimtų paskutinių likusių daiktų. Bet visai nelauktai atvažiuojo lenkų tuščias prekinis traukinys, į kurį visi skubiai sumetė savo pundus ir patys sulipo. Taip naktį pasiekėme Vilnių, bet neilgai ten sustojome. Net neišlipome iš vagonų. O ryte atvažiuovome netoli Lentvario, kur buvo Lietuvos-Lenkijos siena. Ten lenkų pasienio sargybiniai paėmė

DANILEVIČIŲ ŠEIMA VILKAVIŠKYJE 1910

kelis ūkininkus su vežimais, kad mus pervežtų į Lietuvos pusę. Tie ūkininkai nors ir lietuviai, bet ne labai norėjo vežti, nes buvo pati vasaros darbymetė. Tačiau pamatę, kad jų laukia kelios šeimos su vaikais, nusiramino ir padėjo mums viską susikrauti į vežimus. Ūkininkas, kuris vežė mūsų daiktus, pamažu pavarinėjo arklius ir pasakojo, kad Lietuva jau laisva ir nepriklausoma valstybė, kad rusai ir vokiečiai išsikraustė, o Lietuvos kareivius tuoj pamatysime prie miškelio. Jis tik nusiskundė, kai lenkai užėmė Vilniaus kraštą ir kai buvo nustatyta siena, tai jo žemės dalį paliko Lietuvoje, o jį patį su trobesiais priskyrė Lenkijai. Jis tvirtino, jog gali vaikščioti per sieną ir dirbti savo žemę, bet jo šeima tai labai pergyvena, nes visi nori priklausyti Lietuvai, o ne Lenkijai. Tada jis parodė į miško pusę, kur ėjo du Lietuvos kareiviai. Jie buvo su uniformomis ir turėjo šautuvus. Visi sustojo ir nustebę laukė, kas gi čia dabar bus. Tie kareiviai priėjo prie mūsų ir pasisveikino lietuviškai. Mano mama pradėjo verkti. Tuomet jie liepė ūkininkams iškrauti mūsų daiktus ir grįžti namo. Tuojau atvažiavo kariška virtuvė, kur jau garavo sriuba, virta su mėsa, bulvėmis ir baltom pupelėm. Mūsų visų net akys nušvito, kai užuodėme tos sriubos ir lietuviškos duonos kvapą. Valgėme tiek, kiek tik norėjome. Mažesniems vaikams buvo parūpinta ir pieno. Pavakare

atvažiavo atbulas Lietuvos geleivinis traukinys su keliais prikabintais prekiniais vagonais. Tada visi padėjo tiems kareivėliams už tokį nuoširdų mūsų sutikimą, susikrovėme savo daiktus į vagonus ir naktį pasiekėme Kauną. Kaune pastovėjome porą valandų, o ryte atvažiavome į Vilkaviškį. Čia jau laukė mūsų močiutė, o tėvukas jau buvo miręs. Nors nuo kelionės ir buvome pavargę, bet apibėgome visą daržą ir sodą. Mes buvome patenkinti ir džiaugėmės, nes radome viską, apie ką močiutė mums rašė. Sode tikrai buvo daug obuolių, kriaušių, aviečių ir bičių avilių. Močiutė buvo išėmusi ir medaus, kad turėtų kuo mus pavaišinti. Ji mokėjo kopinėti apie bites, nes buvo išmokusi iš tėvuko, žinomo apylinkės bitininko. Tuoj atėjo ir mūsų kaimynai pasisveikinti ir pažiūrėti, kaip atrodo visa Danilevičių šeima po tiek daug metų nesimatymo.

Šiandien, rašydama šiuos savo atsiminimus, aš pagalvoju, koks būtų džiaugsmas, jeigu netikėtai gaučiau laišką nuo tėvų, kad nieko nelaučiau ir grįžčiau namo, nes Lietuva laisva, o rusai jau išsikraustė. Bet, deja! . . . Tų namų jau seniai nebėra . . . Viskas II p. karo metu išgriauta ir sudeginta. Tėvai jau ilsisi tėviškės kapinėse, o tas mano svajonių laiškas gal kada nors ir ateis, bet turbūt tik sapnuose . . .

Iš atsiminimų

DANILEVIČIŲ
ATŽALYNAS VILKAVIŠKYJE

1930

JEI TU, TAI TU

*Jei tu skaitei nakčia išėjęs
Padangėję žvaigždžių milijonus,
Įsiklausei, ką užia vėjas,
Ką mąsto žydinčios aguonos —*

*Jei tu jautei, kaip sidabrinė
Gaili rasa ant pievų krito,
Girdėjai paukščių sutartinę
Jaunam pavasarį, iš ryto —*

*Tai tu suprasi, kas įsakė
Saulutei leistis ir tekėti.
Bučiuot žiedus pilkai plaštakai,
Mėnuliui žemę palydėti,*

*Tai tu pažinsi nematuotą
Kūrėjo Išmintį begalę,
Ir pamylėsi nemeluotą
TIESĄ, GYVENIMĄ ir KELIĄ!*

*Su skambia daina,
Su grakščiu šokiu
Skridom pas kengūras.
Mūs širdis jauna
Ir žaibai akių
Laukiančius užbūrė.*

*Gamtos prabanga —
Saulė ir banga,
Kalnų piramidės,
Nuostabūs vaizdai,
Draugiški veidai
Sutinka — palydi.*

*Teisėmis svečių,
Mezgėm pažinčių,
Svaidėm jaunas ietis . . .
Meilei nėr ribos —
Kas ką padabos —
Lauks, rašys, ilgės . . .*

VĖJAS

*Basom kojom bėgte bėgu,
Seno sodo takeliu,
Pavyt vėjo nesusėju —
Negaliu.
Jam nereikia pasikaustyt
Pasagų —
Darže, soduos, dūkti, siausti,
Jam smagu,
Žiedų dulkes takuos barsto
Paslaugiai
Talkininkai — bitės, paukščiai
Ir drugiai,
Nors niekuomet akim vėjo
Nemačius —
Jo pagaut nesusėju —
Jį jaučiu.*

MODERNIŠKO PASAULIO

MOTERIS

Neišpasakyta technikos pažanga pakeitė žmogaus dramą šių dienų pasaulyje. Moderniškas žmogus tapo išdidus savo laimėjimais. Bet jis nemato, kad tie laimėjimai nustelbė jo vidinę asmenybę. Jis nebesugeba vadovauti savo paties gyvenimui, tapdamas technikos vergu.

Iš to taško žiūrint, moteris turėtų pasireikšti aktyviai, užpildydama tą spragą vyro gyvenime. Iš krikščioniško požiūrio vyras ir moteris yra lygūs, nes abu yra Dievo tvariniai. Šv. Paulius sako: "Nėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moteries: visi jūs esate viena Kristuje".

Netikslu sakyti, kad moteris priklauso šeimai, o vyras visuomenei. Juk buvo pasakyta: "Pripildykite žemę ir ją užvaldykite". Sutvėrėjas uždėjo atsakomybę lygiai ant abiejų. Iš to seka, kad moteris negali būti išskirta iš bet kurios veiklos. Taigi, vyras ir moteris turi tą patį kilnumą ir abu siekia amžinosios paskirties.

Sėkla neišduoda vaisiaus, jei neranda tinkamos dirvos. Taip lygiai vyras lieka netobulas, jei jis neranda moteries, kuri jį priglaustų; lygiai moteris nepilna, jei ji neranda vyro, kuris ją mylėtų. Vyrui reikalinga moteris jo asmenybės atbaigimui, moteriai reikalingas vyras jos būtybės papildymui.

Moteris turi likti paslaptimi vyrui. Jei ji to neturi, ji nėra pilna moteris. Šių dienų moterys daugumoj yra paviršutiniškos, tuščios. To pasėkoje moteris nėra pilnai vyro mylima. Jei moteris atsiduoda vyrui su siela ir kūnu, tada klesti autentiška meilė.

Jaunystėje vyras mano, kad jis vienintelis ir nepavalduojamas. Subrendęs dar tiki esąs vienintelis, tačiau jau bendraujantis su kitais. Moteris galvojo, kad jinau yra gimininga vyrui, tačiau ir ji priklauso ne išskirtinai vyrui, bet ir visuomenei, sudaranciai žmoniją.

Moteris turi būti atsidavusi savo vyrui, vaikams, savo šeimai. Moteries gyvenimas reiškia duoti ir atpirti, pasiruošti betkuriam pasiaukojimui. Pasiruošusi susitikti su neteisingu ir žiauriu pasauliu. Ji gali rasti savo pilnatvę tik motinystėje.

A. VAITONINĖ KILIMAS

Moteris turėtų nuolatos priminti vyrui, kad jis per savo išdidumą nėra atbaigtas žmogus, kažko dar stinga. Žmogus negali pasiekti pilnatvės be Dievo pagalbos. Moderniškas vyras yra reikalingas moters įžvalgumo, jos meilumo, jos maloningumo, jos asmeninių vertybių supratimo, jos sugebėjimo suderinti gyvenimo prieštaravimus.

Moteris bus savo aukštumoje, kada ji supras atsakomumą prieš tautą ekonomijoje, politikoje, visuomenėje ir šeimoje.

IGNAS

KNYGŲ APŽVALGA

Venancijus Ališas. Anapus marių. Poezijos rinktinė, "Ateities" leidinys, 1984 m. Kaina 7 dol. Mecenatas Petras Kasulaitis. Redagavo Kazys Bradūnas. Viršelis — dail. Vytauto O. Virkau.

Tai labai dailiai sudėta ir išleista poezijos rinktinė Pietų Amerikoje gyvenusio ir rašiusio, ten ir mirusio lyriko Venancijaus Ališo; tikroji jo pavardė buvo Aleksandras Arminas (kunigas-prelatas); apie jį knygoje yra išsamus straipsnis, parašytas rašytojo Antano Vaičiuliaičio. Prel. A. Arminas (1908-1975), vilkaviškietis, deja, Lietuvoje negalėjęs pilnai, kiek jis troško, išsilavinti ir savo talentų išvystyti, išvyko į Braziliją. Svetur jis visą gyvenimą ilgėjosi Lietuvos, kurią nuolatos vidiniu savo žvilgsniu "piešė" jautriuose savo eilėraščiuose. Tai širdies ir gamtos vaizdų poetas; jo nostalgiska poezija gali atliepti bet kurio išeivio jausmus.

Be abejo, Venancijaus Ališo poezija verta ištisos studijos; šiais sakiniais tik suminėta, kaip vertinga ir daili knyga "Anapus marių" (ilustruota ir nemaža nuotraukų), kaip ji tinka ne tik savai bibliotekai, bet ir duoti dovanų jauniems ir seniems.

Šioje rinktinėje sudėti trijų Venancijaus Ališo knygų eilėraščiai: "San Bento varpų", "Pietų kryžiaus" ir "Cascata cristalina"; taip pat — rinktiniai eilėraščiai iš jo paliktos kūrybos rankraščiuose.

Vytautas Volertas. Jaučio ragai, romanas, 1985 m. Lietuv. Knygos Klubo leidinys. Viršelis-Jono Kuprio. Kaina 8 dol.

Knyga — patrauklios išorės ir skaitoma lengvai. Pažintinis romanas apie išeivijos lietuvių šeimą Šiaurės Amerikoje. Keleriopos problemos.

Linas Klėrys — sėkmingas Amerikos produkcijoj, veiklus lietuvis savoje visuomenėje; tačiau visados kritiškas, neramus ir gal net nėra laimingas. Jo žmona Aušra — namų šeimininkė ir gera motina, pareigos žmogus. Ji dažnai padeda vyrui išlaikyti pusiausvyrą pažangos ir pareigos gyvenime.

Jų vaikai — Tomas ir Danutė, nors labai

rūpestingos motinos priežiūroje, nors tėvų auklėjami lietuviškai ir visuomeniškai, nėra tokie, kuriais tėvai pasidžiaugtų... Tomas mokėsi, studijavo, o vietoje profesijos, tėvų nusivylimui, pradėjo keistus užsiėmimus...

Danutė, nelaimingoj meilėj palūžusi, iš tikro ir lieka stagnatiškoj padėty; lieka tokia, kad tikroji motina beveik jos nebeatpažįsta...

Kaip bebūtų keista, bet Nida Rumšaitė, tuščių ir karjeristų tėvų dukra, lieka stipriu charakteriu ir net ramsčiu Klėrių vaikams.

Romanas iškelia daugelį klausimų; į kai kuriuos skaitytojas gal ir atrastų savytų sakymus... Labai verta paskaityti!

Albinas Baranauskas. Piliakalnio šešėlis, romanas, Liet. Knygos Klubo leidinys, 1984 m. Viršelis — dail. Jonės Karužaitės. Kaina 8 dol.

Tai gražiu stiliumi ir gera lietuvių kalba parašyta Miknevičiuko gyvenimo istorija. Viršelio paprastas, bet patrauklus piešinys kaip tik atitinka kuklaus žmogaus neilgo gyvenimo atpasakojimą; tiesiai, be pretenzijų į platumas ir gilumas, bet žmogiškai šiltai ir įtikinamai.

Kam visa tai aprašyta? Vargšo bernelio skurdi vaikystė, šioks toks veržlumas jaunystėje į meilę ir į karjerą; tokia skurdžiai tragiška jo gyvenimo pabaiga, kad lieka liūdna ir pilka, pilka...

Galbūt autorius norėjo net už žmogų aukščiau iškelti piliakalnio ir visos Lietuvos senovės simbolinę reikšmę; skaitytojas tai ir pajunta. Tačiau pasakojimas toks patrauklus, kad nejučia imi sekti to Miknevičiuko pėdsakais ir visa kita užmiršti. Su gauduliu seki skurdų žmogaus gyvenimą, nors aprašomasis yra ir savotiškai tvirtas charakteris, ir net labai įdomus asmuo.

Iškyla romane ir socialinis motyvas ano tragiško mūsų tautai perversmo metu, kai užplūdo bejėgi mūsų kraštą sovietai. Ir nemažiau už Miknevičiuko charakterį įdomūs, romano siužetui svarbūs yra amerikiečio dvarininko ir jo dukters ryškūs

profiliai. Skaitai iki galo susizavėjęs.

Vladas Kulbokas. Antanas Tulys. Autoriaus ir žmonos Veronikos leidinys, 1984 m. VI. Vijeikio spaustuvė. Kaina 4 dol.

Tai labai vertinga knyga apie vieną žymiausių Amerikos lietuvių rašytojų (senųjų) — Antaną Tulį (1898-1977).

Kruopščiai surinkta medžiaga ir apie rašytojo asmenį bei jo kūrybą. Knyga parašyta su atsidėjimu ir meile, suminint visus jo kūrybos darbus ir apibūdinant jį kaip asmenybę.

Knygos viršely — A. Tulio veidas; piešinys-dail. P. Kiaulėno (autorius ir dailininkas buvo geri draugai, abu jau mirę). Literatūros mokslininkas ir kritikas Vladas Kulbokas atliko pavyzdinį, gražų darbą, šia knyga neleidamas geram lietuvių išeivijos rašytojui dingti užmarštyje. Kritikai paprastai tik kritikuoja, dažnai neigia; šios gi knygos autorius Antaną Tulį objektyviai iškelia į aukštumas, parodydamas jo žmogiškas ir silpnynes, ir tvirtus bei ryškius charakterio bruožus, pabrėždamas jo ypatingą talentą kaip rašytojo ir vertingą asmenybę kaip lietuivio už tėvynės ribų.

Tikrai verta paskaityti A. Tulio novelių rinkinius: "Tūzų klubą", "Inteligentų stalą" ir apie Tulį VI. Kulboko knyga. Nė vienas skaitytojas nesigailės!

A.R.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos XIII Suvaziavimas

1985 m. gruodžio mėn. 26-30 dienomis Los Angeles mieste yra rengiamas LKMA suvaziavimas. Jis vyks Ambassador viešbutyje netoli miesto centro (paskaitos ir pokylis) bei lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėje (parodos ir koncertas). Viešbučio kaina yra \$55 asmeniui vienam kambaryje ir \$55 asm. po du kambaryje. Jeigu kas

KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ

JONAS PRUNSKIS

Apvažiavęs plačiai Europą ir dalį Afrikos bei Azijos, nutariau aplankyti paskutinį kontinentą — Australiją. Sutvarkęs vizą ir lėktuvo reikalus, atsisveikinęs su giminėmis ir pažįstamais, turėjau išskristi balandžio antrą dieną. Po pietų balandžio pirmą Prunskių šeimą ištiko didelė nelaimė: sunkvežimis atbulas užgavo seserį Anelę taip, kad ji ligoninėje po 4 valandų mirė. Kelionė teko atidėti keletai dienų. Vos išvengta antra tragedija mano šeimoje: brolis kun. Juozas, sukalbėjęs ražančių prie pašarvotos sesers, stodamas krito ant grindų ir be sąmonės keletą minučių išgulėjo. Keli gydytojai, buvę tuo laiku sesers laidotuvėse, brolių kun. Juozą atgaivino ir greitąją pagalbą nuvežė į ligoninę, kur jis išbuvo keletą dienų ir sesers laidotuvėse nedalyvavo. Palaidojau seserį gražiai: dalyvavo keli kunigai. Jo Ekscel. vysk. Brizgys dalyvavo bažnyčioje ir vėlionę palydėjo per bažnyčią. Įpusėjus gedulingiems pietums ir broliui kun. Juozui žymiai pagerėjus ligoninėje, atsisveikinau ir, padėkojęs sesers laidotuvių dalyviams, išvykau į aerodromą. Čia lydėjo maža nesėkmė: iš Čikagos pavėlavo lėktuvą į Los Angeles taip, kad turėjau laukti visą parą lėktuvo į Australiją. Continental lėktuvų kompanija prisiėmė savanoriškai kaltę ir davė man geriausią viešbutį Los Angeles su beveik pilnu išlaikymu nemokamai vienai parai. Išskridau iš Los Angeles vakare ir visą kelią beveik 15 valandų lydėjo naktis,

tik artinantis Australijos kontinentui, pradėjo švisti, o Sidnėjyje jau buvo visai šviesu. Koks skirtumas skrendant į Europą iš New Yorko vakare, nes naktis trunka tik 3-4 valandas, o į Australiją tamsa tęsiasi apie 15 valandų. Atskridus į Melbourną, buvau savo žmonos brolio inž. L. Volko našlės globoje. Tai energinga moteris, turinti moteriškų rūbų fabriką, išleidžianti apie 400 sunkelių savaitėje į rinką. Iš aerodromo vykau stačiai į lietuviškas Velykų pamaldas. Vakare brolienė Volkienė suruošė Velykų stalą, kur dalyvavo keliolika Melbourno lietuvių. Iš jų reikia paminėti dr. Joną Kunčą, daugelio laikraščių bendradarbį, turintį leidimą verstis mediciniška praktika Vokietijoje, Argentinoje ir Australijoje. Argentinoje turėjo net savo ligoninę su eile gydytojų bei savo plantaciją. Argentinoje prasidėjus neramumams, persikėlė į Australiją savo ir savo šeimos saugumui. Praktikuojasi jis chirurgijoje. Tai geras kovotojas už Lietuvos laisvę ir prieš rusišką imperializmą. Dr. J. Kunca ypač sėkmingai reikšėsi lotynų Amerikoje leidžiamu "Vision" žurnale, kur jis yra nuolatinis bendradarbis tarp gerai atrinktų pietų Amerikos žurnalistų. Čia dr. Kunca daug gero Lietuvai padarys, supažindindamas ispanišką pasaulį su Lietuvos tragedija. Dr. Kunca pakvietė mane pas save vakarienei. Jis gana gerai įsikūręs. Augina dvi dukras, kurios lanko universitetą ir gana gerai ai taisyklingai kalba lietuviškai.

Prie to paties Velykų stalo teko susipažinti su stripiausiu ekonomiškai įsikūrusių tarpe Australijos lietuvių Zig. Mackevičium. Jie buvo trys broliai, vienas iš jų pasižymėjęs Melbourn kontraktoriaus, bet jaunas mirė. Bene vienintelį namą esu matęs, kad vonios kranai būtų paausuoti. Tai našlės Irenos Mackevičienės namas, vertės 400 tūkst. dol. Mano paminėtas Zig. Mackevičius dirbęs fabrike, dabar to fabriko savininkas. Vazinėja su Mercedes, 70 tūkst. vertės, o jo žmona mane vežiojo po Melbourn apylinkes su švedų Valvo, dabar apie 55 tūkst. vertės. O jų namo ir Čikagos milijonieriai lietuviai pavydėtų.

Tame pačiame Velykų vakare teko susipažinti su inž. Vit. Pošunu, kuris yra valdiškoje tarmyboje žymus inžinierius. Pakvietė į savo gražią rezidenciją kalnuotoje miškų aplinkumoje vakarienei, labai gražiai gyvena. Ir jis pavežiojo po tuos Šveicariją primenančius kalnus.

Čia paminėti trijų tipų Australijos lietuviai: 1) dr. J. Kunca, be jo gabumų medicinoje, yra visuomenininkas, buvęs lietuvių bedr. pirmininkas ir daugelio laikraščių bendradarbis. 2) Broliai Mackevičiai parodo, kaip atvykę į Australiją su UNROS dovanotais maišeliais, pakilo į turtingųjų skaičių, kad jų šeimoje turi kelis Mercedes, o jų namai . . . tai neklausk, Čikagos lietuviai milijonieriai neturi tokių. 3) Aprašydamas V. Pošuną, turėjau mintį parodyti, kaip lietuviai Australijoje neužsidarė

Straipsno autorius su žmona ir australišku emu

pageidais, org. komitetas stengsis surasti nakvynę lietuvių šeimoje.

Kad galėtumėm nakvynes užtikrinti, maloniai kviečiame visus, kurie ruošiasi dalyvauti, pranešti Pranui Grušui: 5559 Modena Pl., Agoura, CA 91301, USA (tel. (818) 389-3111) iki š. m. liepos mėn. 1 d. ir šias žinias: vardas ir pavardė, adresas, telefonas, ar dalyvaus pokilyje? koncerte? ar nakvos viešbutyje po vieną kamb.? po du kamb.? pas pažįstamus? pas komiteto surastą šeimą?

Apie tolimesnę suvažiavimo rengimo eigą bus visuomenei pranešta spaudoje.

Rengimo komitetas

fabrike, bet kopė dirbdami iki universitetinio laipsnio ir vadovaujančios pozicijos. Be abejo, tokių tipingų lietuvių rasime ir daugiau Australijoje, Kanadoje, bei USA. Bendrai Australijos lietuviai turi blogesnes įsikūrimo sąlygas negu USA bei mažesnį gyvenimo standartą, bet visgi Australijoje yra prasimušusių gana aukštai lietuvių įvairiose srityse. Man teko papulti tarpe turtingų Melbourne lietuvių ne dėl to, kad aš tam luomui tikčiau, bet tai mano giminės, O. Volkienės draugai. Dar susitikau keletą kartų Kazlauską, muziką Morkūną ir kitus. Visi gyvena neblogai, turi neblogus namus, tačiau mūsų jie nustebinti savo įsikūrimu negali. Viena kuo Melbourne lietuviai negali didžiuotis — tai kapinėmis. Jie laidoja bendrose kapinėse, kuriose tik žydai turi savo atskirą sekciją — skyrių. Melbourne mirę lietuviai daugiausia atžymėti metalinėmis lentelėmis ir neturi tokių paminklų, kokius turi Čikagos lietuviai.

Teko lankytis ir Melbourne lietuvių namuose, kurie nenaui, bet gerai atremontuoti ir labai erdvūs: turi dideles sales, valgyklą su baru, skaityklą, moterų ir jaunimo kambarius ir net auditoriją koncertams. Po lietuviškų pamaldų atvykau į lietuvių namus pietauti drauge su pilna sale vietinių lietuvių. Po pietų vyko tų pačių lietuvių namų auditorijoje koncertas. Auditorija pilna lietuvių klausytojų. Dainavo gražiai atrodančios Kymantienė ir Brožytė, joms akompanavo patraukli Zita Prašmutaitė. Jos dainavo gražiai, sutartinai ir gerai, kartais pritariant vyrams su būgnu bei gitara. Šio koncerto galėtų pavydėti ir Čikaga. Minėtos dainininkės turi išleidusias ir savo dainų plokšteles. Reikia pripažinti, kad Melbourne lietuviai yra labai draugiški ir vaisingi. Gal jie, būdami toliausiai atitolę nuo Lietuvos, lietuvių daugiau vertina negu mes Čikagoje. Melbourne lietuviai mane pakvietė, vaišino, o kai kurie ir vežiojo savo Mercedesimis, Volvo ir Toyotomis būdami anksčiau nepažįstami; užteko susipažinti Melbourne, kad jie tave paglobotų.

Iš Melbourne brolienės Volkienės automobiliu teko nuvažiuoti į Sidnėjų ir ten praleisti du pusdienius: pavažinėti su ekskursija po žymesnes vietas, o sekmadienį dalyvauti lietuvių pamaldose ir pietauti lietuvių namuose. Ir pamaldose, ir lietuvių namuose dalyvavo mažai lietuvių, bet gal dėl to, kad Sidnėjuje vyko kažkokia lietuvių skautų šventė. Sidnėjaus lietuviai gali didžiuotis savo namais. Čia lietuvių namai turi didelę salę, valgyklą, barą, skaityklą, knygyną, bilijardo kambarį ir kt. Pastatai gana gražūs, gal tik nuošalioje vietoje, o

Prie Sidnejaus operos rūmų

išmirštant senimui gali turėti ateity vargo su jų išlaikymu. Privačių namų Sidnėjuje nemačiau, bet sprendžiant iš lietuvių apsirangimo ir jų automobilių, matytų klube ir prie jų bažnyčios, jie turėtų gyventi gerai. Tiek Sidnėjuje, tiek Melbourne lietuviai turi savo laikraščius, sužinių rankų redaguojamus ir turi gerus bendradarbius, o ypač Melbourne daugiausia ir sėkmingiausia spaudoje reiškiasi dr. J. Kunca. Stebint pro automobilio langus tarp Melbourne ir Sidnėjaus, žemės ūkiai nepasizymi gražiais pastatais. Žemės rūšies yra visokios, atrodo kad žemei trūksta vandens — lietaus. Žemės ūkyje vyrauja ganyklos, ypač daug matyti avių. Pati Australija sudaro kultūringos valstybės vaizdą: geri keliai, gerai pastatytas švietimas ir socialinis aprūpinimas. Australijos pramonė yra išsivystymo stadijoje ir yra gana gerai pažengusi pirmyn. Australijoje randama aukso, akmens anglių, degamų dujų vartojimas pakilo nuo 1969 m. ir turi didelius rezervus. Gazolino atradimas bei išvystymas pradėtas daugiau nuo 1961 metų, o 1969 metais Australija pasigamino 10% viso suvartojamo gazolino ir greit gazolino pramonės vystymas kyla. Taip pat daug iškaskama ir parduodama uranijaus, geležies rūdos — jos daug parduodama į užsienį. Čia randama tungstano, cinko, asbesto, švino, vario, sidabro ir kitų mineralų. Blogiau Australijoje su vandeniu: kritulių kiekis yra 17 inčų per metus. Australijos plotas yra apie trys milijonai kvadratinų mylių ir turi apie 14 milijonų gyventojų. Ji yra didžiausia vilnų gamintoja ir eksportuotoja pasaulyje. Australija turi daug ganyklų, bet ne per daugiausia ariamos žemės. Maisto produktų jai užtenka ir net ekspor-

tuoja į užsienį, ypač kviečių ir mėsos. Ji gaminasi ir savus automobilius, bet daug matyti ir importuotų. Australijos vyriausybė yra demokratiškai rinkta, nors dar turi ryšių su Anglijos karūna. Pats Melbourne turi daug naujų ir statomų namų — dangoraižių. Čia yra pora naujų, gražių vadinamų "Victorian Arts centers" namų, kur yra meno galerija, čia ruošiamos meno parodos, koncertai ir kiti parengimai bei pobūviai. Irena Mackevičienė su savo Mercedes ir vadovės pagalba aprodė tuos namus ir man: jie išpuošti gražiais kilimais, meno paveikslais bei spalvotais metalais. Melbourne turi gerus paplūdimius prie vandenyno, kuo naudojasi ir lietuviai vasarą. Už Gelong miesto, Adelaidės link kelias palei vandenyną turi žavėtinai gražius vaizdus ir primena Kolorado USA. Kalbant apie Australijos botaniką ir zoologiją, galima daug prirašyti, tačiau, nesigilinant į smulkmenas, pažymėsiu, kad laukinių gyvulių tarpe yra kengūrų, kaolų ir kitų, kurių neturi nei Europa, nei Amerika. Iš paukščių nematytų Europoje nei Amerikoje tai — dideli emu ir anties dydžio ibis — ilgais snapais. Medžių Melbourne ir Sidnėjuje yra palmių tik dekoratyvinių, laukuose jų nematyti. Yra daug augančių medžių, vadinamų Gum Tree, kurių lupasi žievė ir yra jų keletas rūšių. Kas link lietuviybės — tai Australijoje tos pačios problemos, kaip JAV bei Kanadoje: senimas išmiršta, o jaunimas palengva nutautėja. Mišrios vedybos irgi naikina lietuvių. Jaunimas, baigęs mokslus, ieško geresnių darbų ir tuo silpnina lietuvišką veikimą bei sudaro didelę problemą ateities lietuviškos spaudos, veiklos ir lietuviškų namų — klubų išlaikymui.

MARIJA MACEVIČIENĖ

Lietuvių Tautodailės Instituto Chicagos skyrius, kuriam vadovauja Aldona Veselkienė, surengė Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, tautodailės parodą, kuri sutapo su Instituto Chicagos skyriaus 5 metų sukaktimi. Per parodos atidarymą buvo pripildyta žiūrovais visa Čiurlionio galerija. Atsilankė ir svetimšalių, kurie domėjosi mūsų liaudies menu.

Parodoje išstatyti liaudies meno eksponatai ir spalvingi tautiniai drabužiai įdomūs ir darė didelį įspūdį. Tiems įvairiaspalviams tautiniams drabužiams atstovauja Instituto vedėja, kursantės ir Anastazija Tamošaitienė.

Tautiniai drabužiai taip sudėtingi ir spalvingi, kad kiekvieną detalę neįmanoma atskirai suminėti. Suminėsiu tik bendrais bruožais moterų drabužius ir jų atstoves visų etninių Lietuvos sričių:

Žemaitija — A. Tamošaitienė. Žemaičių tautiniai drabužiai labai sudėtingi spalvų ryškumu, raštų ir dryžių dekoratyvumu.

Aukštaitija — A. Veselkienė, mergaitės — D. Varankaitė, berniuko — L. Liepinaitienė. Aukštaičių tautiniai drabužiai yra vieni iš seniausių savo formomis, audimo būdu, raštais ir spalvomis.

Dzūkija — B. Arčišauskienė. Dzūkų tautiniai drabužiai pasižymi nepaprastu spalvų, dryžių ir langelių margumu.

Zanavykija — A. Veselkienė ir V. Rimienė. Zanavykų tautiniai drabužiai yra vieni iš puošniausių savo raštais, spalvomis, kaišytinėmis ir rinktinėmis tulpių prijuostėmis.

Kapsai — A. Veselkienė. Kapsų tautiniai drabužiai — tai lyg damus zanavykiškų ir dzūkiškų junginys. Audeklų bruožai paimti iš dzūkų, o tulpių pagrindai iš zanavykų.

Mažosios Lietuvos — A. Tamošaitienė. Maž. Lietuvos tautiniai drabužiai turi pačius seniausius drabužių bruožus, jų spalvos tamsokos.

Parodoje buvo išstatyti kaišytiniai kilimėliai, audiniai ir juostos. Juos atstovavo: B. Arčišauskienė, V. Smieliauskaitė-Atkison, A. Dragūnaitienė, A. Jakimavičiūtė, R. Veselkaitė-Jeffer, D. Karužaitė-Gogola, D. Kojelytė, L. Liepinaitienė, I. Markvaldienė, H. Norkutė, D. Pareigienė, V. Rimienė, A.

Tamulienė, A. Underienė, K. Vaičikonienė ir L. Vėžienė. Buvo ir senoviniai audiniai, kai kurie iš pereito šimtmečio ir 1801 metų.

Keramikai atstovavo — M. Gaizutienė, J. Smilgienė, I. Stančienė ir A. Vaitkevičius.

Su raštuotais mezginiais pasirodė — S. Tallat-Kelpšienė ir O. Valentinienė; su šiaudinukais — D. Augienė, M. Krauchūnienė, sesuo M. Perpetua, P. Vaitaitienė, I. Končienė; su velykiniais margučiais — L. Butikienė, M. Gotcaitienė, M. Krauchūnienė, D. Petkūnaitė, P. Vaitaitienė, I. Stončienė ir Z. Žilevičienė.

Gintaro dirbiniai buvo skolinti iš seserų

kazimieriečių, Antano Tamošaičio kraitinė skrynja — iš A. Veselkienės.

Įdomios ir savitos Jurgio Daugvilos ir Antano Poskočio skulptūros ir medžio drožiniai. Matėme J. Daugvilos ne tik išdrožtas verpstes, bet ir koplytstulpių rūpintojėlius ir pietą. Visi J. Daugvilos drožiniai įgauna senovės bruožus, nes jie išbaigti specialiu dažymo būdu.

Žiūrovų dėmesį atkreipė liaudies meno knygų rinkinys, lietuvių tautinių drabužių paveikslai ir dail. Tamošaičių miniatiūriniai drabužių pavyzdžiai su trumpu aprašymu.

Paruoštas skoningas lietuvių ir anglų kalbomis katalogas ir duota trumpa angliškai informacija apie Lietuvą, o taipgi apie

Aukštaičių drabužiai, audėjos — A. Veselkienė, J. Varankaitė, L. Liepinaitienė

• MOTERYS PASAULYJE

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos 37 Metų Veiklos Sukaktis

Nancy Reagan sveikinas su G. Žilioniene

Galia Žilionienė yra General Federation of Women's Club atstovė prie Jungtinių Tautų. Šiai tarptautinei moterų organizacijai priklauso L.M. Klubų Federacija ir Pabaltijo Moterų Taryba. G. Žilionienė yra P.M.T. garbės pirmininkė

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Valdyba išrinkta 1984 m. spalio 27 d. Iš k.: pirmininkė A. Noakaitė-Pintsch, II-ji vicepirm. V. Vėbraitė-Gustienė, revizijos komisijos narės V. Čečetienė ir E. Treimanienė, stovi iš k.: sekretorė D. Budrienė, visuomen. reikalų G. Kulpienė, išdininkė D. Kavaliūnaitė, visuomen. reikalų S.

Skobeikienė ir dr. J. Vytuvienė, spaudos reikalų — dail. M. Žukauskienė; revizijos komisijos narė M. Klivečkienė. Trūksta I-os vicepirm. S. Valiukienės. (Nuotrauka A. Reivytenės)

tautinių drabužių reikšmę ir jų audimą.

Parodos apipavidalinimą paruošė Čiurlionio galerijos dailininkas V. Lukas.

Paroda vyko nuo vasario 15 d. iki kovo 3 d. ir ją aplankė daugiau penkių šimtų žiūrovų ir lituanistinių mokyklų mokinių. Daug pastangų ir darbo įdėta ruošiant šią gražią ir įdomią liaudies meno parodą. Nuopelnai ir pasididžiavimas priklauso toms darbščioms, kūrybingoms ir entuziastingoms lietuvišioms moterims.

1984 m. spalio 27d. įvyko LMKF visuotinis narių suvažiavimas New York'e, kuriame paminėta 37-rių metų veiklos sukaktis ir išrinkta nauja valdyba.

Šie, kas trejus metus vyksta LMKF suvažiavimai, svarbūs tuo, kad lietuviškos moterys, atvykusios iš įvairių Amerikos valstijų, rimtai persvarsto veiklos gaires, naujus uždavinius, kuriuos pristato gyvenimo aktualijos, ir išrenka naują valdybą trejų metų kadencijai.

37-rių metų laikotarpyje LMK Federacijai vadovavo 7 pirmininkės: dr. M. Žilinskienė, adv. B. Novickienė, L. Bieliukienė, V. Zaunienė, I. Banaitienė, M. Samatienė, M. Noreikienė. Dabar atėjo nauja Federacijos lyderė jauna, sumani, entuziastinga — Aldona Noakaitė - Pintsch su savo pajėgiu, atsijauninusiū štabu. Nauja valdyba iš pat pirmų dienų puolė prie darbų: išsiuntinėjo protesto raštus JAV prezidentui Ronald Reagan, Valstybės sekretoriui G.P. Shultz, prokurorui Wm. F. Smith OSI ir KGB skandalingo bendradarbiavimo reikalų; JT ambasadoriui Jeanne Kirkpatrick su padėka už jos drąsias kalbas įvairiomis progomis apie sovietų agresyvią politiką, suminint ir Lietuvos okupaciją.

Nauja Lietuvių Moterų Klubų Federacijos vadovybė dirba ir auکوjasi, kad lietuviškos moteris, gyvendama laisvėje, neliktų skolinga pavergtai tėvynei.

Kristina Kličiūtė

Gimė, augo ir mokėsi Montrealyje. Lankė Louis Pasteur pradžios mokyklą, gimnaziją (Ecole Secondaire Evangeline). Mariannopolio kolegiją ir McGill universiteto Macdonald kolegiją, kur 1982 m. baigė maitinimo mokslus bakalaurės laipsniu.

Dirbo Bristol-Myers, Mead Johnson Division kaip dietos specialistė, o dabar dirba Macdonald kolegijoje (prie McGill universiteto), prižiūrėdama studentų praktikos darbus.

Kristina baigė lituanistinę mokyklą, laisvai naudoja lietuvių, prancūzų ir anglų kalbas, skaitė kelias paskaitas lietuvių organizacijoms mitybos klausimais.

Nuo pat mažens — uoli skautė, vyr. skiltininkė, šiuo metu "Neringos" skaučių tunto sekretorė ir ryšininkė su L.S. Sesiarija. "Gintaro" ansamblio narė (kanklininkė, dainininkė, deklamatorė, šokėja, šokių mokytoja).

Už veiklą, skaučių organizacijoje ir "Gintare" bei tautinio sąmoningumo ugdymą savo aplinkoje K.L. Bendruomenės Kultūros Komisija Kristinai paskyrė jaunimo premiją už 1984 metus.

D.S.

Mokyt. Irena Smieliauskienė jau 22-jus metus vadovauja Čikagos tautinių šokių ansamblui "Grandis". Šis ansamblis yra plačiai žinomas ir yra aplankęs lietuvių kolonijas visuose kontinentuose. Buvę "Grandies" šokėjai savo ilgametei mokytojai surengė pagerbimo vakarą. Čikagoje.

Irena Smieliauskienė

"Draugo" trisdešimt ketvirtoji romano premija buvo įteikta rašytojai Julijai Švabaitei-Gylienei 1985 m. gegužės mėn. 4 d. New Britain, Con. Iškilmes organizavo Hartford'o lietuviai. Premijuotas romanas "Stikliniai Ramentai" jau yra atspausdintas.

"Draugo" dienraštis šiais metais švenčia 75-rių metų sukaktį. Iškilmingą jubiliejaus minėjimo programą atliko Toronto "Volungės" choras, vadovaujamas muz. D. Skriskaitės-Viskontienės, solistai G. Čapkauskienė ir J. Vaznelis.

Baltiečių namai Prancūzijoje.

Jolandos Vaičiaitės rūpesčiu yra įsigyti pastatai netoli Paryžiaus, kuriuose įsikūrė Europos baltiečiai. Šie pastatai iškilmingai buvo atidaryti 1985 m. kovo mėn. 30 d. Atidaryme dalyvavo daug prancūzų ir kitų tautų atstovų. Adresas: Baltic House, 1 rue de la Prairie, 94500 Champigny-sur-Marne, France, telef. 1-881-5222.

Paryžiaus teatro ir muzikos veikloje pasirodo ir lietuviškų profesionalų. Karolina Masiulytė vaidina Bouvard teatre. Danutė Krikštopaitytė-Hermann dažnai matoma

TV programoje. Jolanta Vaičiaitytė-Goutt išleido savo įdainuotą plokštelę.

L.M.K.F. New Hawen skyrius surengė vietinių lietuvių dailininkų parodą. Tarp kitų su savo kūriniais dalyvavo Giedrė Montvilienė, Dalia Ramanauskaitė ir Lijolė Židonytė.

Marta Vibrentis Grigonienė dažnai matoma Argentinos TV moterų kultūrinėje programoje, kuri yra panaši į mūsų pasikalbėjimų programas. M. Grigonienė dalyvauja Argentinos lietuviškoje veikloje, taip pat ji yra gera akordeonistė.

Prof. dr. Birutė Ciplijauskaitė savo motinos atminimui įsteigė studijų fondą. Stipendijos bus skiriamos studentams, ruošiantiems Lietuvos istorijos doktoratą. Metams skiriama \$1.500. Prašom kreiptis šiuo adresu: L.K.M.A. Centro valdyba, Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma, Italy.

Rūta Lee-Kilmonytė žinoma aktorė, kurią matome TV, taip pat vaidina scenoje. Ypatingai pažymėtina vyraujanti rolė "Molly Brown", kurią ji su didžiausiu pasisekimu atliko Kalifornijoje San Bernardino teatre.

• ORGANIZACINĖ VEIKLA

Adelaidės lietuvių katalikių moterų draugija 25-rių veiklos metų sukakties minėjimas. Priekyje iš kairės: dr-jos dvasios vadas kun. J. Petraitis, MIC., vysk. P. Baltakis, OFM., pirm. S. Pusdešrienė, kun. A. Spurgis, MIC. (Nuotrauka A. Budrio)

25 METŲ SUKAKTIS ADELAIDES LIET. KAT. MOTERŲ DRAUGIJAI

Liet. kat. moterų draugija, nepriklausomoje Tėvynėje turėjusi beveik kiekvienoje parapijoje savo skyrius, išeivijoje tapo globaline organizacija, kurios skyrių galima rasti bene kiekviename žemyne laisvuose Vakaruose. Štai ir daugelio tolimiausiu kraštu vadinamoje Australijoje, kurioje rado prieglobstį apie 10,000 lietuvių, savo ilgamete veikla yra gražiai įsitvirtinę draugijos skyriai, kurie čia vadinasi Melbourne liet. kat. moterų draugija ir Adelaidės liet. kat. moterų draugija. Draugija Melbourne gyvuoja jau 34 metai, o draugija Adelaidėje šiais metais kovo 13 d. atšventė savo 25-rių metų sukaktį.

Sukaktis švenčiant paprastai planuojame, koku išraiškos pobūdžiu jas švėsime, kuriuos svečius pasikviesime, kuri diena toms iškilmėms yra patogiausia. Draugijos valdyba Adelaidėje nutarė sukakties minėjimą pradėti pamaldomis bažnyčioje, nes malda visur ir visiems yra reikalingesnė

už vaisės ir jose sakomų sveikinimų bei linkėjimų kalbas ir taurių kilojimus. Nutarta sukaktį švęsti tą pačią draugijos įsikūrimo

Šventiški pusryčiai

Iš kairės: S. Vasiliauskienė, pirm. S. Pusdešrienė, kun. J. Petraitis, vysk. P. Baltakis, kun. A. Spurgis, M. Gavėnienė. (Nuotrauka A. Budrio)

dieną, t.y. kovo 13-tą, trečiadienį, iškilmingomis Mišiomis bažnyčioje ir po jų d-jos narių paruoštuose pusryčiuose.

Tą kuklų valdybos planavimą turbūt Marijos Motinėles intervencija pakeitė pas mus atėjusi žinia, kad Australiją vizituojantis vysk. P. Baltakis kaip tik tą dieną bus Adelaidėje ir savo dalyvavimu mūsų šventei suteiks netikėto iškilmingumo.

Adelaidės tautinėje šventovėje — mūsų šv. Kazimiero bažnyčioje, kurioje iš langų vitražų į lietuvišką sąžinę žvelgia Aušros vartų Marija, vyskupas M. Valančius, Dievo tarnas arkiv. J. Matulaitis, Vytautas Didysis ir krikštyjamo karaliaus Mindaugo akys, kur prie ratelio vaiką mokančią lietuviškai skaityti motiną laimina Panevėžio katedros valdovas Kristus, kur Trijų kryžių spindėjimas sulaukė ilgam šv. Kazimiero žvilgsnį, ten prie Gedimino stulpais tvirtai į žemę besiremiančio altoriaus stalo koncelebracinėms Mišioms išėjo vysk. P. Baltakis, daugelį metų buvęs draugijos Dvasios vadas kun. A. Spurgis, MIC, ir dabartinis Dvasios vadas klebonas kun. J. Petraitis, MIC. Bažnyčios presbiterija skendo gyvose gėlėse, meniškai d-jos narės A. Jasiūnienės išpuošta. Ji buvo ir lektorė Mišių aukoje.

Mišios buvo ne tik iškilmingos, bet ir jaudinančios, ypač specialiai sukurtais kreipiniais Tikinčiųjų maldoje, kuriuose buvo išsakyta draugijos rūpestčiai ir džiaugsmui, prisiminta mirusios d-jos narės. Mišiose auką atnešė valdybos narės: S. Vasiliauskienė ir L. Gudiškienė. Pamaldas gražiai sugiedotomis giesmėmis papuošė "Nemuno dukros", iš d-jos narių sudarytas ir jau 20 metų Adelaidėje tvirtai besireiškiantis meninis vienetas, iš kvarteto "pažengęs" ligi kvinteto, kurį sudaro B.

I. BANAITIENĖ

Po Šv. Kazimiero 500 metų mirimo jubiliejaus įspūdingų iškilmų Vatikane ir Šv. Petro Katedroje dalis lietuvių maldininkų iš Leonardo da Vinci aerodromo vyko į savo kraštus, o kiti tą patį rytą trim autobusais, italų vadovų lydimi, patraukė į šiaurę nuo Romos. Apeninų pakraščiais, pro vynuogynų laukus, besiklausant savo vadovų aiškinimų apie pravažiuojamas vietas, keliavome smagiai ir nuotaikingai pirmyn. Pakeliui trumpam sustodavome įvairiuose Italijos miestuose: Orvieto, Sienoje, kur lankėme meno įžymybes. Dar po kelių valandų atvykome į Florenciją, kur viešėjome nuo kovo 6 d. iki kovo 8 d., lankydami katedras, meno muziejus, galerijas. Florencija garsi savo bazilikomis, pasaulinio garso tapybomis, skulptūromis, freskomis. Čia spietėsi garsieji menininkai,

architektai, skulptoriai. Mums buvo labai svarbu pamatyti Šv. Kazimiero relikviją. Po didelių pastangų mūsų vadovė nuvedė mus į Šv. Lauryno baziliką, į specialų relikvijų kambarį, tarp senosios ir naujosios zakristijos. Centrinėje nišoje stiklinėje vitrinoje, puošniame sidabriniame relikvijoriuje, didelės taurės formos, sudarytame iš lelijų žiedų, stikliniame inde aiškiai matosi Šv. Kazimiero relikvija — didelis šlaunies kaulas. Per relikvijoriaus vidurį stambiai raidėmis užrašyta: "S. CASIMIRUS MAGNUS DUX LITHUANIAE". Relikvijorių laiko trys angelukai. Vidurinis angelukas ant savo galvelės iškėlęs laiko stiklinį indą su relikvija. Su giliu pamaldumu ir nuostaba visų mūsų žvilgsniai susibėgo prie Šv. relikvijos. Nejučiomis sukalbėjome garsiai SVEIKA MARIJA ir tyliai pasisakėme Šv. Kazimierui savo intencijas. Įspūdis didingas ir giliai jaudinantis, pamčius savo šventojo relikviją svetimame krašte.

Įdomu, kaip atsirado Šv. Kazimiero relikvija Šv. Lauryno bazilikoje. Tų laikų Florencijos valdovas Cosimo III Medici, didelis meno gerbėjas, o taip pat ir šventųjų relikvijų brangintojas, jų kolekcionierius, paprašė Vilniaus vyskupo M. Paco prisiųsti jam Šv. Kazimiero relikviją Šv. Lauryno

bazilikos šventųjų relikvijų rinkiniui. 1677 m. vyskupas Pacas pasiuntė Cosimui Šv. Kazimiero šlaunies kaulą. Cosimas įtaisė prisiųstai relikvijai sidabrinį relikvijorių ir padėjo jį Šv. Lauryno bazilikoje. Žemai, prie relikvijoriaus padėklo užrašyta: Masimiliano Soldani Benzi. Tai turbūt vardas menininko, sukūrusio Šv. Kazimiero relikvijorių.

Šv. Kazimiero vardas Italijoje plačiai garsėjo 17 a. dėka vienuolių, Vilniaus vyskupų, Habsburgų giminės, kurios nariu laikomas ir Šv. Kazimieras pagal savo motinos kilmę. Tokiu būdu mūsų šventojo kultas paplito Italijoje, net ir tolimoje Sicilijoje Palermo mieste, kuris Šv. Kazimierą buvo pasirinkęs savo globėju. Kaip žinome, Habsburgų dinastijos vardai buvo labai populiarūs Italijoje, nes apie du su viršum šimtmečius Neapolio valstybės valdovais buvo Habsburgai. Ir šiandieną kiekvieno lietuvio širdyje tautinį pasididžiavimą žadina tai, kad po kelių apirusių šimtmečių garsios Gedimino giminės ainio Šv. Kazimiero vardas vėl pagarbintas plačiame pasaulyje. Dar nei vieno popiežiaus nebuvo taip plačiai išgarsintas Lietuvos Šventasis kartu su šių dienų kenčiančia Lietuva, kaip dabartinio popiežiaus Jono Pauliaus II-jos.

Po trijų dienų Florencijoje dar lankėmes Bolonijoje, Paduvoje, Venecijoje, Veronoje, Milane, Stressoje, Assižiuje ir Trevi. Visi miestai pasižymėję didingomis bazilikomis, išpuostomis Giotto, Donatello, Michelangelo skulptūromis, tapybomis, Alberti ir daugelio kitų meno garsenybių darbais. Milane atmintiną įspūdį padarė Santa Maria dela Grace vienuolyno rektoriuje Leonardo da Vinci originalus darbas — PASKUTINĖ VAKARIENĖ. Nors freskos labai pablukusios, tačiau dar įmanoma įžiūrėti. Ant specialaus paukštinimo įsitaęs menininkas su įvairiais prietaisais, rentgeno aparatais, mums matant, restauravo šį garsųjį Leonardo da Vinci kūrinį. Šis darbas užsitęsęs dar keletą metų.

Assižiuje aplankėme Šv. Pranciškaus bažnyčią, kuri yra savotiškos architektūros — net trijų aukštų. Apatiniame aukšte yra Šv. Pranciškaus antkapis. Apie šventąjį įdomiai kalbėjo angliškai vienuolis pranciškonas. Prieš išeinant sugiedojome "Marija, Marija". Po to kopėme į trečiąją bažnyčios aukštą, kur kun. B. Kučiulis iš Lenkijos, keliavęs su mumis, atlaikė šv. mišias.

Lietuvių maldininkų kelionė Romon ir į kitus miestus buvo labai įspūdinga, prasminga atmintina visiems jos dalyviams.

Budrienė, A. Kaminskienė, S. Pusdešrienė, J. Nekrošienė ir Z. Vencienė. "Nemuno dukroms" vadovauja dabartinė d-jos pirmininkė S. Pusdešrienė. Pamaldose jų gražiai parinktomis ir vykusiai sugiedotoms giesmėms vargonais pritarė J. Ramanauskas. Mišiose pamokslo susitarus nebuvo nes visoms kalboms bus skirta laiko pusryčiuose.

Pusryčiai — agape buvo paruošti Lietuvių katalikų centro salėje. Pravedusi stalo programą, pirmininkė trumpame įžangos žodyje pristatė vysk. P. Baltakiui d-jos dirbamus darbus, džiaugsmus ir kartais užklystančius šešėlius, taipgi pasakė, kad d-ja turinti 56 nares.

Pusryčių metu d-ją šiltais žodžiais ir pareikštu dėkingumu sveikino buvęs ir esąs Dvasios vadai — kun. A. Spurgis ir kun. J. Petraitis, paskaitytas A. Stepanienės sveikinimas. O vysk. P. Baltakis pasakytoje kalboje perspėjęs, kad ten, kur graži katalikiška veikla, dažnai pasimaišas ir nelabasis, išryškino kantrybės ir maldos svarbą kiekvienoje veikloje ir darbe.

Pusryčiai baigti d-jos pirmininkės žodžiu: "Sakoma, kad ateinantys metai yra tušti in-

dai, kuriuos mums patiems reikia pripildyti prasmingu gyvenimu. Šiandien, žengiant per draugijos sukaktį į draugijos ateitį, žvelgiant į tuos tuščius, prieš mus atsiveriančius metų indus, tvirtai ryžkimės juos pripildyti prasmingais darbais Dievui ir Lietuvai, mūsų lietuviškai parapijai, nemeluotu nuoširdumu viena kitai, karštai meldamos Viešpatį Kristų, kad Jis savo vinimi perversa ranka, deginančia ugnimi įrašytų kiekvienos mūsų sieloje tuos pačius žodžius, kurie šviečia d-jos vėliavoje: Tiesa ir Meilė".

Pirmininkei nuoširdžiai padėkojus vysk. P. Baltakiui už savo dalyvavimą d-jos sukakčiai suteiktą didelį iškilmingumą, pusryčiai buvo baigti giesme "Marija, Marija".

Žinant, kad be Dievo žinios niekas neįvyksta, šis vienintelio išeivijos lietuvių vyskupo dalyvavimas kitoje žemės pusėje veikiančios Moterų d-jos kuklioje darbo suaktyje mūsų yra laikoma didžiąja staigmena, beveik stebuklu, už ką Ekscelencijai vysk. P. Baltakiui esame be galo dėkingos.

S. PUSDEŠRIENĖ

MIKROBAI IR MAISTAS

ZENTA TENISONAITĖ

Mikro-organizmai, kaip pelėsiai, mielės, bakterijos, dumbliai ir virusai yra paplitę po visą pasaulį ir visur randami. Jie gyvena žemėje, vandeny, augaluose, ant žmonių ir gyvulių odos bei plaukų ir virškinimo organuose. Visur, kur tik yra jiems palanki temperatūra ir be žalingų nuodų, kur nėra vandens, jie snaudžia sporų pavidale. Labai aukštai, virš 7000 metrų nuo žemės paviršiaus, giliai žemėje ir sveikų gyvulių bei augalų audiniuose jų nėra. Taigi matome, jog nesterilizuotas maistas yra pilnas visokios rūšies mikrobo arba jų sporų. Ant neplauto pomidoro paviršiaus viename kvadratiname centimetre gali būti keletas tūkstančių bakterijų. Pomidorą gerai nuplovus, dar liks ant centimetro žievelės keli šimtai mikrobo. Neplauto kopūsto viršutinių lapų gramas turi nuo vieno iki dviejų milijonų mikro-organizmų. Gero, pasteurizuoto pieno kubiniame centimetre dar vis išsilaiko apie 30,000 mikrobo. Žalios maltos mėsos vienas gramas gali sutalpinti daugiau kaip vieną milijoną mikrobo.

Kokios rūšies mikrobai ir kiek jų yra, priklauso nuo maisto cheminės sudėties, aplinkos sąlygų ir anksčiau įvykusio paruošimo. Bakterijos randamos beveik visuose maisto produktuose, mielės-cukrų turinčiuose daiktuose, o pelėsiai tarp vaisių. Tokiu būdu kasdien su maistu suvalgome gerą porciją mikrobo. Laimei didelė dalis mikro-organizmų yra žmogui nepavojingi, nors viešoji nuomonė mikrobus automatiškai skiria prie ligų ir gedimo. Mikrobo skaičius, kuris kenkia žmogui, yra apamai ne toks gausus.

Daug mikro-organizmų yra žmogui net naudingi, ypač tie, be kurių žmogaus kūne būtų neįmanoma simbiozė. Mikrobai, esantys storose žarnose, sudaro žarnų florą. Sveikam kūnui jie apamai nekenksmingi, bet kada organų audiniai yra sužeisti arba nusilpę, tada kai kurie gali sukelti infekcijas.

Nors daug mikrobo rūšių maisto produktuose nėra žalingi, bet per didelis kiekis gali pakeisti maisto savybes. Maistas įgauna

kitokią cheminę sudėtį, nuo ko jis pakinta, atsiranda nemalonūs skonis, kvapas ir spalva. Tada sakome, kad maistas genda. Nereikia pamiršti, kad tam tikros sąlygos gali padauginti ligas sukeliančių mikrobo skaičių, nes bakterijos jau savaime gamina toksinus. Aplamai juo mažiau mikro-organizmų maiste, juo mažesnės nemalonių galimybių pasėkmės. Todėl yra eilė metodų jų skaičiui maiste sumažinti arba sulaikyti jų dauginimąsi: 1) Augšta temperatūra, virimas, sterilizacija arba pasteurizavimas užmuša mikrobus. 2) Žema temperatūra, atšaldymas sulaiko arba sulėtina mikrobo augimą. 3) Džiovinimas neleidžia celėms daugintis arba jas sunaikina. 4) Chemikalais užmušami mikrobai arba sulaikomas jų augimas. 5) Radioaktyvūs spinduliai sunaikina mikro-organizmus.

MIKROBAI ŽMOGAUS TARNYBOJ

Mažinant mikrobo skaičių maisto produktuose, gaminant tam tikrą maistą, jų kiekis kartais yra didinamas. Tai maisto produktai kūne vadinami "fermented foods". Pvz. vynas, kurį mielės padaro iš vynuogių sunkos. Be mielių duona nekilty. Pienui rauginti, rauginiems kopūstams gaminti yra reikalingi mikrobai. Pelėsiai yra būtini kai kurioms sūrio rūšims, kaip pvz. Roquefort ir Camembert.

Fermentuotų maisto produktų gamyba

yra labai sena. 2500 metų prieš Kristų egiptiečiai jau gamino raugintą teslą duonai kepti. 1000 metų prieš Kristų kiniečiai vartojo pelėsius kai kuriems maisto produktams gaminti. Klajojantys nomadai pastebėjo, kad pienai surūgus, jei jis atskiriamas nuo parūgų ir suspaudžiamas į sūrį, daug ilgiau išsilaiko. Tokiu būdu atsirado pirmoji sūrio gamyba. Taip pat seniai žinoma, kad iš vaisių sunkos pasigamina malonaus skonio skystis — vynas. Alkoholinius gėrimus žmonės mokėjo gaminti ir senovėje. Klimatas, religija ir papročiai vaidino svarbų vaidmenį. Per laiką įgytos fermentuotų maisto produktų gamybos žinios buvo perduodamos iš tėvo sūniui.

Kada Van Leeuwenhoek 1680-tais metais pro savo padarytą mikroskopą pamatė alaus lašę mielių celes, jis jų dar nelaikė gyvais padarais. Tik 1876-tais metais Louis Pasteur įrodė, jog mielės yra gyvi organizmai.

Vyno gamyboje mielės atsiranda savaime ant vynuogių žievelių, spaudžiant uogų sunką, jos savaime susimaišo sunkoje. Taip pat raugti kopūstams norimos pieno rūgšties bakterijos yra ant kopūstlapių. Sudarius tinkamas sąlygas, kaip temperatūrą, druskos ar cukraus kiekį, rūgimo procesas natūraliu būdu pagreitėja. Šitą pagreitinimo būdą žmonės žinojo jau labai seniai. Rūgstančių vynuogių sunką primaišydavo prie kitos, kad rūgimas vyktų greičiau. Tas pats su duona, kai būdavo paliekamas raugas. Į pieną primaišius rūgusio pieno, pagreitėdavo sūrio gamyba. Viduramžiais duoną rauginavo su alaus putomis. Dabartinės mielės atsirado 19-tam amžiuje. Šiandien per metus pagamina apie 700,000 tonų mielių.

DRUSKA

Druska visais laikais, gaminant maistą, vaidino svarbų vaidmenį. Ar jos skonis, ar konservuojančios ypatybės buvo svarbu, bet jau 3500 metų prieš Kristų Kinijoje ir Mezopotamijoje buvo žinoma sūdyta žuvis. Senovėje dažnai minima sūdyta mėsa ir žuvis.

Gedimo ir puvimo bakterijos nepereša aukštesnės druskos koncentracijos kaip 2,5%. Kada dar prisideda rūgštis, tai bakterijos dar greičiau žūsta. Išimtį sudaro tam tikros pieno rūgšties bakterijos, kurios gali pernešti 10 iki 18% druskos. Druskos pridėjimas dar padeda atsiskirti skysčiui, ir pieno rūgšties bakterijos tada gali pagaminti dar daugiau rūgšties.

Fermentuoti maisto produktai yra maistingesni negu jų žaliava. Nesuvirškinamas medžiagas mikro-organizmai perdirba ir paverčia lengviau virškinamomis.

• Madų ir grožio pasaulis

Kvepalai

Pasaulinis kvepalų centras yra Prancūzija, kur 18 amžiuje pradėta naudoti kvepalų gaminimo technika išsilaikė iki šių dienų. Parinkimas ir suderinimas įvairių augalinių ir gyvulinių medžiagų, iš kurių daromi visi brangieji kvepalai, yra komplikotas ir reikalaujantis ilgų tyrimų. Šiais laikais kai kurios natūralios medžiagos yra pakeičiamos sintetinėmis, kurias gamina laboratorijose. Gėlių pagrindą turintieji kvepalai sudaro didžiausią dalį. Jų niuansai būna pavairinami citrininiais vaisiais arba įvairių žolių, samanų ir spyglių priedais. Visi šie kvepalai turi malonų aromatą, yra lengvi ir gaivinantys. Kvepalai, kurių gėlių pagrindą sudaro jazminai, gardinijos ir kiti stiprūs augalai, būna labai sunkūs ir saldaus kvapo. Aštrų kvapą turintieji kvepalai yra maišomi su įvairiais prieskoniais, kaip cinamonu, vanile, gvazdikėliais ir t.t. Stipriausią kvapą turi įvairūs orientališkų aromatų kvepalai, pagaminti iš stiprių augalinių ir gyvulinių liaukų žaliavų. Paskutiniu laiku smarkiai išsivystė modernių kvepalų gamyba, kurie yra pagaminti iš sintetinių mišinių. Laboratorijose pagamintos medžiagos pakeičia sunkiai gaunamas natūralias. Sintetines medžiagas naudoja ir pasaulinio garso firmos. Sintetinių medžiagų yra įvairių kvapų ir įvairaus stiprumo, jos yra žymiai pigesnės už natūraliąsias.

Kvepalus reikia pritaikyti prie savo išvaizdos, pomėgių ir nuotaikų. Taip pat nereikia užmiršti, kad kvepalai veikia į odos paviršių labai individualiai. Pasirenkant kvepalus, reikia porą lašų įtrinti ant rankos paviršiaus ir stebėti, kaip ilgai aromatas iš-

silaikys. Tokių, kurie greit išgaruoja, vartoti nėra tikslo. Dienos metu geriausia naudoti odekoloną arba tualetinį vandenį. Jie viens nuo kito savo stiprumu mažai skiriasi, nes abu yra pagaminti iš kvepalų praskiestų alkoholiu. Vakarui galima pasirinkti stipresnius aromatus. Reikia vengti labai sunkių ir stiprių kvapų, kurie kartais labai maloniam nuteikia aplinkinius asmenis.

Išvaizdos tobulinimas

Paskutiniu laiku Amerikoje pradėjo atsirasti įvairios patarėjų firmos, kurių specialybė yra išvaizdos tobulinimas. Jų priskaitoma net apie tris šimtus ir skaičius vis didėja. Vieni iš jų gerai nusimano tuose reikaluose, tai dažniausiai būna madų kūrėjai arba modeliuotojai. Bet yra ir tokių, kurie nieko nenusimano. Rimtesnės firmos pradeda reikalauti, kad tik specialistam būtų išduodami leidimai steigti naujas firmas. Išvaizdos tobulinimo patarėjai padeda sudaryti garderobą, parenka tinkamus drabužius, visus priedus ir kosmetiką. Didelės korporacijos labai žiūri, kad visi būtų tinkamai apsirebę. Čia yra neleistinos didelės iškarpos, per siauri megztukai arba sportiniai batai. Moterų apranga turi būti

Sportinė apranga

elegantiška, bet drauge ir moteriška. Taip pat ji turi tikti tarptautinio biznio rimtoje aplinkoje, kur daugiausia dominuoja vyrai. Taip pat ir vyrai, kylantieji karjeros laiptais, kreipiasi į išvaizdos patarėjus, kurie pirmiausia pataria išmesti visus "pigius" kaklaraiščius. Šalia aprangos taip pat yra labai reikšmingas bendras elgesys, judesiai ir visos manieros. Tuo reikalu yra išleista nemažai knygų. Tinkama išvaizda daug kur pagelbsti, bet pagrindinę ir lemiamą reikšmę turi asmeniškai ir įgimti sugebėjimai.

Naujų madų demonstravimas

Kiekvienam garsiam "haute couture" madų kūrėjui sėkmingas madų demonstravimas yra labai svarbus įvykis. Nuo to labai daug priklauso madų firmos prestižas, populiarumas, klientūra, užsakymai ir, aišku, pajamos. Juo garsesnė madų firma, tuo didesnė įtampa, didesni organizavimo darbai. Ypač didelį reikalavimą statomi madų modelių kūrėjams. Nežiūrint to, kad jos visos yra labai lieknos, visos modelių kūrėjos prieš madų demonstravimo parodas turi suplonėti bent dešimt svarų. Badavimai ir įvairūs kūno suvaržymai ne visada pasiekia madų kūrėjų nustatytas normas: plokščias priekis, plokščias užpakalis ir visai plokšti šonai. Prie tokių "plokštumų" moters kūno formas yra sunku pritaikyti, todėl tik labai maža dalis ir pačių modelių kūrėjų pasiekia profesines aukštumas. Gaminant naujus rūbų modelius "haute couture" parodoms, visos žinomos madų firmos pavirsta mažomis "tvirtovėmis", kurias apsaugo sargybiniai, o tarnautojus seka sekliai. Paslapčių išlaikymas yra būtinas, nes kiekvienas madų kūrėjas nori nustebinti savo svarbius ir pinigingsus klientus naujomis idėjomis ir vaizdingomis fantazijomis. Modelinių suknelių stiliai, spalvos ir visokie priedai dažniausiai yra visai netinkami daugumai moterų. Aukšto ūgio ir lieknų modelių kūrėjų dėvimi rūbai atrodo geriausiai, todėl ir madų kūrėjai stengiasi reprezentuoti savo kūrybą teatralinėje aplinkoje. Po madų demonstravimo parodų geriausius rūbų modelius superka siuvimo firmos. Jos pritaiko savo medžiagas, suprastina stilių, panaudoja pigiausią bei praktiškiausią pasiuvimo būdą ir viską pritaiko masinei produkcijai. Masinė apranga užpildo visas rūbų krautuves. Pigesnių gamina daugiau, brangesnių — mažiau. Bet ir pačių modelių padaro po kelias, nes kainos yra labai aukštos. Pritaiko, kad ir po kelis tūk-

Rudens niuansai

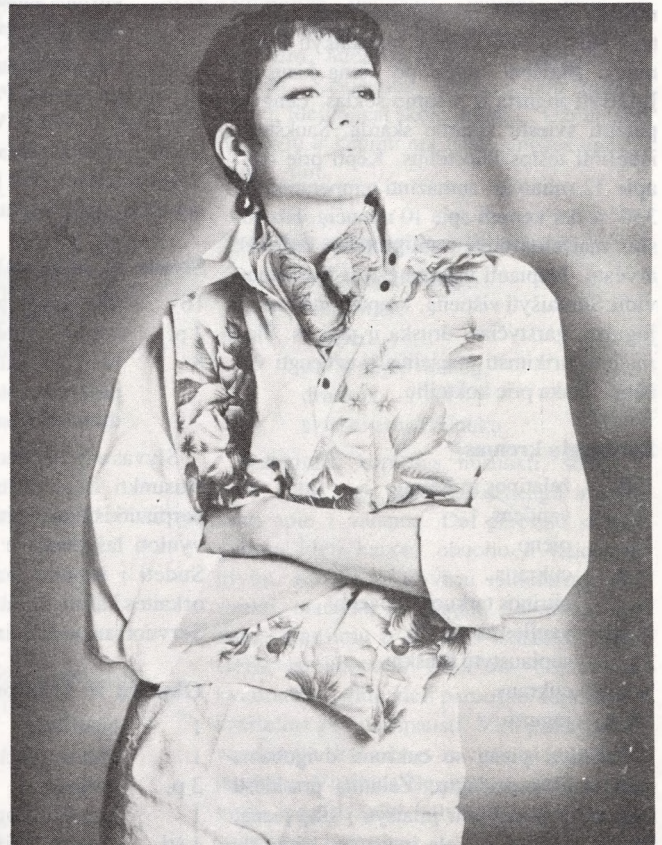
Nespėjo pavasariniai žiedai prasiskęsti, o madų kūrėjai jau demonstruoja naujus rudens modelius. Naujų modelių pagrindiniai dalykai, į kuriuos vertinimo komisijos kreipia dėmesį, yra: stiliaus originalumas, priedų ir pagražinimų įvairumas, spalvyno suderinimas, medžiagų tinkamas parinkimas, geras pasiuvimas ir švarus užbaigimas, pardavimo galimybės ir lengvas pritaikymas masinei produkcijai. Šių metų vykstančiose rudens modelių parodose vyrauja ramios spalvos: tamsesnės, švelnios smėlio, pilki melsvos, pilkai violetinės, tamsesnės pilkos, žalsvos, juodos. Vakarinių rūbų — baltos, juodos, pastelinės pilkos, rausvos ir t.t. Medžiagos daugiausia vilnos, gražiai krentančios minkštos; gerai išdirbtos odos; vakarinės — žibučiais siuvinėtos, brokadai ir šilkas. Suknelių ilgis yra žemiau kelių, beveik iki vidurio blauzdų. Daug įvairių švarkų, sportiško kirpimo; platūs, ilgi, plačių pečių ir t.t. Dėvimi ant suknelės arba su plačiu sijonu. Paltai ilgi, laisvi, su pailgom apykaklėmis. Visos medžiagos — laisvai krentančios. Sportiniai gatvės švarkai yra sunkesni, įvairių "tweed" medžiagų. Kelnės, dėvimos su švarkais ar

paltais, yra siauresnės. Įdomūs yra sportiniai ansambliai: kelnės (siauros), sijonai suklodinti, bolero švarkeliai, liemenės, sunkesni švarkai, platūs šaliai ir t.t. Jie visi pasiūti iš skirtingų spalvų ir medžiagų, bet tarp savęs puikiai besiderinančių. Dauguma sportinės aprangos yra papuošta labai plačiais diržais, aplikacijom ir t.t. Skrybėlaitės dominuoja mažos, "matrosų" modelio, daugiausia tamsios ir be papuošalų. Plaukų kirpimas trumpas, šukuosena tiesi. Kaip naujovė atsirado dažyti kailiai, kurie pritaikyti spalva ir išdirbimu prie dėvimos suknelės ar sijono medžiagos, pvz: siaurai dryžuoti, languoti, margi ir t.t. Kailinių pasiuvimas: trumpi švarkai, skraistės, sportiniai apsiaustai ir t.t. Vakarinėje aprangoje vyrauja blizgučiai, kontrastingos juoda ir balta. Prie pilkų ir šviesių atspalvių šilkinų suknelių dėvimi to pačio atspalvio brokadiniai, sportinio stiliaus ilgi švarkai. Sijonai vyrauja ilgi, lengvai suklodinti arba tiesūs. Visuose modeliuose vyrauja platūs pečiai, rankovės tiesios (neparauktos), linija tiesi ir lengvai krentanti. Mažiau matyti bereikalingų priraukimų ir "maišo" stiliaus pasiuvimo. Bendra 1985 metų rudens modelių tėkmė yra moteriškesnė, primenanti kiek dvidešimtuosius metus...

stančius užmokėjus už suknelę, galima tame pačiame baliuje sutikti ir kitą, turinčią tą patį skonį. Kaip ir pasitaikė, kad per "Oskaro" filmų premijų įteikimą dvi apdovanotos aktorės dėvėjo tomis pačiomis suknelėmis.

Monako princesės ir filmų aktorės Grace Kelly dukterė pasirinko modeliuotojos profesiją. Princesė Stefanie yra labai grakšti ir daugumoje modeliuoja maudymosi aprangą. Ji yra atletiškos išvaizdos ir panaši iš veido į bernioką. Madų fotografai turi parinkti jai tinkamą veido apšvietimą, kad atrodytų moteriškiau. Norėdama išlaikyti tinkamas kūno formas ji daug badavo, kad nusilpusi atsidūrė net ligoninėje. Jos kilmė sukelia tam tikro populiarumo ir smalsumo, ypač Amerikoje. Bet tuo pačiu iš jos daugiau tikimasi ir statomi didesni reikavimai. Jos tėvas Monako princas nėra labai sužavėtas savo jauniausios dukters išdaigomis, todėl jis jos modeliavimo karjerą kiek suvaržė, taip pat ir visi gauti už modeliavimą pinigai yra skiriami labdarybės įstaigom.

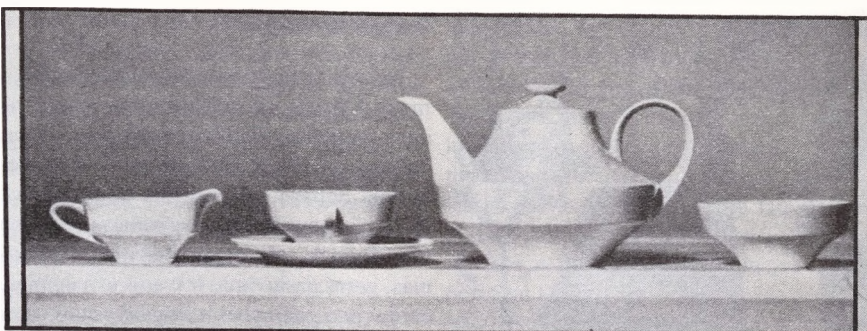
Sportinis švarkas

Spalvinga liemenė

• Šeimininkų kampelis

Veda L. MURAUSKIENĖ

Vištienos maišeliai (puffs)

- 1 p. vandens,
- ½ p. sviesto,
- ¼ štl. druskos,
- 1 ¼ p. miltų,
- 4 kiaušiniai,
- ⅓ p. jogurto (plain),
- ¼ p. sesamo sėklų,
- 2 p. virtos, kapotos vištienos,
- 3 štl. kapotų krapų,
- 3 št. majonezo,
- 2 št. jogurto,
- 1 štl. garstyčių (Dijon)
- druskos, pipirų.

Pašildyti vandenį, sviestą ir druską. Kai vanduo pradės virti, maišant sudėti visus miltus. Smarkiai maišant pavirinti 2 minutes. Nuimti nuo kaitros ir palaikyti 2 minutes. Maišant sudėti po vieną kiaušinį. Įmaišyti jogurtą ir sesamo sėklas. Lengvai patepti sviestu kepimo skardą. Šaukšteliu išdėlioti teslos kupstelius. Kepti prie 425° apie 12 minučių, sumažinti temperatūrą iki 350° ir dar kepti apie 10 minučių. Iškepusius maišelius sudėti ant grotelių, kad kiek atvėstų. Nupiauti viršūnę (¼) ir išskaptuoti vidų. Sumaišyti vištieną, krapus, majonezą, jogurtą, garstyčias, druską ir pipirus. Šiuo mišiniu prikimšti maišelius ir uždengti viršūnę. Tinka prie kokteilių.

Žemuogių kremas

- 1 pk. želatinos miltelių,
- ¼ p. vandens,
- 1 p. pieno,
- ¼ p. cukraus,
- ½ citrinos tarkuota žievelė,
- ½ štl. vanilės ekstrakto,
- 2 p. supiaustytų braškių,
- ¼ p. cukraus,
- 1 ¼ p. jogurto.

Pašildyti pieną su cukrumi dvigubame inde, kad nepridegtų. Želatiną praskiesti šaltame vandenyje ir įmaišyti į šiltą pieną. Pridėti citrinos žievelę ir vanilę. Visą iš-

maišyti. Laikyti šaldytuve, kad pradėtų stingti. Supiaustytas braškes pabarstyti cukrumi. Kada želė pradės stingti, išplakti su plakama mašinėle. Braškes išmaišyti su jogurtu ir įmaišyti į išplaktą masę. Visą sudėti į servavimo indą arba mažus indelius. Laikyti šaldytuve per naktį, kad gerai sustingtų.

Vištienos mišrainė

- 2 krūtinės virtos vištienos (4 gabalai),
- 1 p. jogurto (plain),
- ½ p. paskrudintų, sukapotų riešutų,
- ½ p. kapotų petražolių,
- ½ p. smulkiai kapotų, džiovintų abrikosų,
- ½ p. citrinos sunkos,
- druskos, pipirų.

Smulkiai sukapotus abrikosus sumaišyti su citrinos sunka. Palaikyti apie 30 min., kad sugertų sunką. Vištienai nuimti odele, išimti kaulus ir supiaustyti mažais šmottais. Visus priedus sudėti į indą, užpilti jogurtą ir išmaišyti. Prieskonius dėti pagal skonį.

Slyvos su lašinukais

- 16 džiovintų slyvų (be kaulų),
- 2 p. stiprios arbatos,
- 8 riekės lašinukų (bacon),
- paskrudintos rupios duonos (wholewheat).

Slyvas užpilti arbata ir palaikyti per naktį. Nusunkti ir nusausinti. Lašinukų riekes perpiauti išilgai pusiau. Kiekvieną slyvą apvynioti lašinukais ir persmeigti pagaliuku. Sudėti į kepimo skardą ir prie viršutinės orkaitės kaitros gerai pakepinti iš visų pusių. Servuoti su paskrudinta duona.

Obuolių ir kalafiorų sriuba

- 1 kalafioras,
- 1 didelis, rūgštus obuolys,
- 3 p. buljono,
- 1 kapotas svogūnas,
- 1 štl. "curry" miltelių,

- 2 štl. kapotų petražolių,
- ¾ p. jogurto,
- 2 št. kapotų riešutų.

Kalafiorą nuvalyti ir sulaužyti. Obuolį nulupti, išimti sėklas ir supiaustyti. Užvirinti buljoną. Sudėti kalafiorą, obuolį, svogūną, "curry" miltelius ir petražoles. Uždengti ir troškinti apie 20 min. Atvėsinti ir sumalti blenderyje. Įmaišyti jogurtą. Sriubą pašildyti, bet neužvirinti. Supilti į indelius ir ant viršaus pabarstyti kapotų riešutų.

Miežių košės apkepas

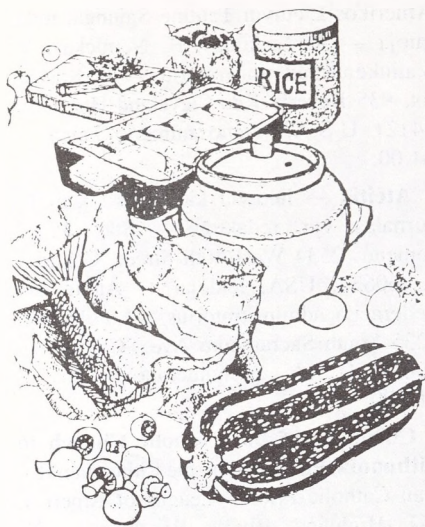
- 1 p. miežių kruopų (barley),
- ½ sv. morkų,
- 4 pomidorai,
- 2 dideli svogūnai,
- 4 št. aliejaus,
- 2 ½ p. buljono,
- 2 štl. kapotų petražolių,
- druskos, pipirų

Morkas nuvalyti ir supiaustyti plonom riekėm. Pomidorus nuplūkyti, nulupti odele ir smulkiai supiaustyti. Svogūnus sukapoti. Pakaitintuose riebaluose pakepinti svogūnus, sudėti morkas ir kepti kol suminkštės. Sudėti pomidorus, prieskonius, miežių kruopas ir kepti maišant apie 1 minutę. Visą sudėti į apkepo formą, supilti buljoną ir troškinti orkaitėje uždengus dangteliu apie 45 minutes. Žiūrėti, kad visas skystis būtų sugertas.

Grikių košė su grybais

- 1 p. grikių kruopų (buckwheat),
- 3 št. aliejaus,
- 1 p. kapotų grybų,
- 1 didelis svogūnas,
- 3 p. verdančio vandens,
- druskos

Didelėje keptuvėje įkaitinti aliejų, sudėti sukapotą svogūną ir grybus. Maišant kiek pakepinti ir sudėti grikių kruopas. Visą laiką maišyti ir kepti. Kai pradės ruduoti įberti druską, supilti verdantį vandenį, išmaišyti ir

užvirinti. Tada uždengti ir troškinti ant labai lengvos temperatūros apie 30 min.

Agurkų padažas

- 1 p. jogurto (plain),
- ½ p. kapotų žalių krapų,
- 1 p. kapotų agurkų (English),
- ½ p. kapotų petražolių,

Viską išmaišyti. Tinka prie žuvies ir šaltų mėsų.

Keptos bulvės su sūriu

- 4 bulvės,
- ½ p. tarkuoto sūrio,
- 1 plaktas kiaušinis,
- 1 š. sviesto,
- 2 štl. kapotų petražolių.

Bulves gerai nuplauti, subadyti šakute ir kepti prie 400° apie 1 val. 30 min. Iškeptas bulves perpiauti išilgai ir išskaptuoti minkštimą. Žiūrėti, kad nesuplyštų lupena. Bulvių minkštimą sutrinti, įmaišyti sūrį, kiaušinį, petražoles ir sviestą. Mišinį sudėti atgal į lupenų kiautelius ir kepti apie 15 min. orkaitėje, kad gražiai paraustų.

Keptos obuolių riekelės

- 4 dideli kepimo obuoliai,
- 1 š. sviesto,
- 3 š. medaus,
- ½ štl. prieskonių (cinamono).

Obuolius nulupti, išgręžti sėklalzdžius ir supiaustyti stambiom riekėm. Sudėti į sviestuotą kepimo indą ir patepti lydytu sviestu. Medų sulydyti su prieskoniais ir uždėti šaukštu ant obuolių riekė. Kepti prie viršutinės kaitros (grill). Kai obuoliai pradės gelsti, tada apversti ir kepti kitą pusę.

Sūrio ir pomidorų apkepas

- 8 rupios duonos (wholewheat)

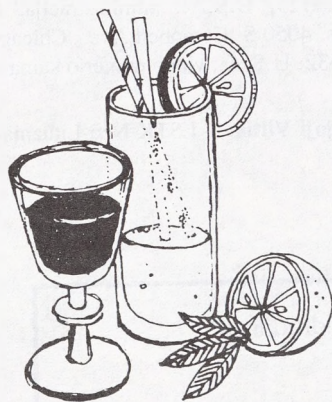
- riekės,
- 4 vidutiniai pomidorai,
- 1 p. tarkuoto sūrio,
- 3 kiaušiniai,
- 1 p. pieno,
- 2 štl. garstyčių (Dijon),
- sviesto.

Duonos 4 riekės sulaužyti mažais šmotais ir sudėti į sviestuotą apkepo indą. Pomidorus supiaustyti riekėm ir pusę sudėti ant duonos. Gerai išplakti pieną, sūrį, kiaušinius, garstyčias ir užpilti ant pomidorų. Ant viršaus uždėti likusias pomidorų riekės. Likusias duonos riekės patepti sviestu, supiaustyti ketvirtainiais ir sudėti ant pomidorų. Sviestuota pusė turi būti viršuje. Kepti prie vidutinės temperatūros apie 30 min. Apkepą servuoti šiltą su žaliomis salotomis.

Svogūnėlių laiškų sviestas

- ½ p. sviesto,
- 2 š. maltų petražolių,
- 2 štl. sumaltų svogūnėlių laiškų (chives).

Mažame indelyje išplakti sviestą su visais priedais. Uždengti ir palaikyti šaldytuve keletą valandų. Tinka su paskrudinta duona.

Paprastas gėrimas

- 4 p. virinto vandens,
- 3 š. medaus,
- 1 citrinos sūka,

Galima primaišyti ir nesaldytos vaisių sunkos.

Pieno gėrimas

- 1 p. pieno,
- 1 kiaušinis,
- 1 štl. klevų sirupo (maple-flavored),
- 1 štl. kavos miltelių (instant),

Viską gerai išplakti.

Obuolių gėrimas

- ¾ p. obuolių sunkos,

- ¼ p. pieno,
- 1 štl. medaus,
- 1 kiaušinis,
- ¼ štl. cinamono miltelių,

Viską gerai išplakti.

Salierų apkepas

- 2 dideli ispaniški svogūnai,
- 4 p. salierų,
- 4 š. sviesto,
- 1 š. kukurūzų krakmolo (corn starch),
- 2 p. buljono.

Kepimo formą patepti sviestu ir dugne sudėti riekėm supiaustytus svogūnus. Keptuvėje pakepinti su sviestu nuvalytus ir sukapotus salierus. Krakmolą praskiesti ir sumaišyti su buljonu. Užpilti ant salierų ir pavirinti apie 5 min. Visą užpilti ant svogūnų. Kepti orkaitėje apie 1 valandą prie 325°. Tinka prie mėsų.

Kiaušinienė su ankštiniais pipirais

- 1 š. sviesto,
- 2 žali pipirai,
- 2 pomidorai,
- 4 kiaušiniai,
- ¼ sv. virto kumpio,
- druskos, pieno.

Pipirus nuvalyti ir išimti sėklas. Pomidorus nuplūkyti, nulupti odelę ir išpauti vidurius. Visą supiaustyti plonom riekėlėm. Sudėti į keptuvę ir pakepinti su sviestu. Kiaušinius išplakti, įpilti truputį pieno, įdėti pagal skonį druskos. Užpilti ant daržovių ir kepti ant labai lengvos ugnies apie 5 min.

Virtiniai su raugintais kopūstais

- 1 sv. raugintų kopūstų,
- 3 kiaušiniai,
- ¾ p. vandens,
- miltų pagal reikalą,
- druskos,
- sviesto arba lašinukų.

Raugintus kopūstus nusunkti, sudėti į indą, įpilti kiek vandens, uždengti ir troškinti apie 1 valandą. Dėl geresnio skonio galima įdėti kapoto obuolio ir džiovintų grybų. Kai kopūstai visai suminkštės, nusunkti, atausinti ir sukapoti. Iš miltų, vandens, kiaušinių ir druskos išmaišyti tešlą. Gerai išminkyti ir iškočioti. Supiaustyti kvadratais, į vidų įdėti paruoštus kopūstus ir krašelius gerai užspausti. Virti pasūdytame vandenyje, kol užvirs ir virtiniai išplauks į paviršių. Virtinius išgriebti, sudėti į servavimo indą. Užpilti lydytu sviestu arba pasvirgintais lašinukais.

• Atsiųsta paminėti

"Du Gaideliai"

Leidžiama nauja plokštelė — tinkama vaikams iki 12 metų. Plokštelę paruošė kanadiečiai: Vaidotas Vaičiūnas, Rūta Valaitienė, Paulius Vytas, Irena ir Andrius Čerskai. Plokštelėje yra įrašyta 18 dainelių (1 iki 3 min. ilgio). Naujai sukurtos dainelės, kaip pvz. "Du gaideliai," "Tas mažas traukinukas" ir kitos yra palydimos elektroninės muzikos garsais. Su plokštele gaunama ir knygelė su dainelių žodžiais ir žaidimų paaiškinimais. Pageidaujant galima užsakyti juosteles. Plokštelės kaina su knygele \$11.00; juostelės kaina be knygelių \$9.00; prie kainos bus pridėdama persiuntimo išlaidos. Plokšteles ir juosteles galima užsakyti sekančiu adresu: A. Juozapavičius, 68 Princeton Rd., Toronto, Ont., Canada M8X 2E4; telefonas (vakare): (416) 239-0995.

Jaučio Ragai — Vytautas Volertas; Lietuviškos Knygos Klubo leidinys; viršelių paruošė — Jonas Kuprys; 262 psl., kaina \$8.00; romanas lengvai skaitomas, sprendžiamos šeimyninės problemos.

Pasaulio Lietuvis — leidinys bendruomenės minčiai ir gyvenimui; leidėjai — PLB; redaguoja redaktorių kolektyvas, pre-

numerata metams — \$10.00 redakcijos ir administracijos adresas: Pasaulio lietuvis, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill, 60636, U.S.A. Tel. (312) 778-2200.

Švietimo Gairės — lietuviškojo ugdymo leidinys. Žurnalas mokyklai ir šeimai; leidėjai JAV LB Švietimo Taryba; redaktorė — Stefaniya Stasiene, 18112 Windward Rd., Cleveland, Ohio, U.S.A. 44119; administratorius — Juozas Plačas; 3206 W. 65th Pl., Chicago, Ill., U.S.A. 60629; išeina du kartus per metus, prenumerata \$4.00.

Lietuvių Dienos — mėnesinis lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo žurnalas, lietuvių ir anglų kalbomis; redaguoja redakcinė kolegija; adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif., 90029, U.S.A.; prenumerata metams — \$20.00, Kanadoje — \$25.00

Metmenys — periodinis kultūrinis leidinys; redaktorius — Vytautas Kavolis; administratorė — M. Paškevičienė — 3308 W. 62nd Pl., Chicago, Ill., U.S.A., 60629; keturių numerių prenumerata — \$10.00; leidžia AM&M Publication.

Tėvynės Sargas — politikos ir socialinių mokslų žurnalas; redaktorius — A.J. Kasulaitis, 894 East 223-rd Street, Euclid, Ohio 44123, U.S.A.; administracija: A. Viliušis, 4050 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60632, U.S.A.; vieno numerio kaina — \$4.00.

Naujoji Viltis — LSTK Neo-Lituania ir

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga; redaguoja — A. Laikūnas, B. Nemickas, V. Valiukėnas; administratorius — B. Kaskaitis, 935 Beverly Rd. Cleveland Hts. Ohio 44121 U.S.A.; vieno numerio kaina — \$4.00.

Ateitis — lietuvių katalikiško jaunimo žurnalas; vyr. redaktorė — Stasė Petersonienė, 2534 West 40th Street, Chicago, IL 60632, USA; leidėjai — Ateitininkų Federacija; administratorius — J. Polikaitis, 7235 South Sacramento Ave., Chicago IL 60629, U.S.A.; prenumerata metams — \$12.00.

Chronicle of the Catholic Church in Lithuania; Published by the Lithuanian Roman Catholic Priests' League of America; 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, U.S.A.

Lituanus — Lithuanian quarterly — kultūros mokslo žurnalas anglų kalba; redaguoja A. Klimas, T. Remeikis, B. Vaškelis; prenumerata metams \$10.00; adresas: Lituanus - 6621 S. Troy, Chicago, Ill., U.S.A.

Skautų Aidas — Lietuvių Skautų S-gos leidinys jaunimui, redaktorius — A. Saulaitis, S.J.; adresas — 2345 West 56 Street, Chicago, Ill., U.S.A. 60636; administratorė — M. Jonikienė; adresas — 6346 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill., U.S.A. 60629; prenumerata metams — \$5.00.

Technikos Žodis — A.L. Inžinierių ir Architektų S-gos leidinys; redaguoja kolektyvas; administratorius — A. Brazdžiūnas; 7980 W. 127 St. Palos Park, Ill. 60464, U.S.A.; prenumerata metams \$6.00.

Šaltinis — tikybinės ir tautinės minties žurnalas; leidžia — Šv. Kazimiero Sąjunga ir Tėvai marijonai; redaguoja k. S. Matulis, MIC. Metinė prenumerata — \$6.00, adresas: 16 Hound Rd., West Bridgeford, Nottingham NG2 6AH, England.

Seleziečių Balsas — leidžia Lietuviai Seleziečiai; redaguoja — k. M. Burba, S.D.B.; redakcijos adresas — Lituani Don Bosco, Via Colonna 2, 00044 Frascati (Roma) — Italia.

Laiškai Lietuviams — Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas; redaktorius J. Vaišnys, SJ; adresas — 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636, U.S.A.; prenumerata metams — \$8.00

Moterų Dirva — L.R.K. Moterų Sąjungos leidinys; redaktorė — Mrs. Dale

Nuoširdžiai užjaučiame "Moters" bendradarbę
R.K. VIDŽIUNIENĘ,
netekus brangios Mamutės —

"Moters" redakcija

Nuoširdžiai užjaučiame "Moters" bendradarbį
J. PRUNSKĮ IR ŠEIMĄ,
netekus brangios sesers —

"Moters" redakcija

Nuoširdžiai užjaučiame Delhi skyr. narę
M. POVILAITIENĘ,
netekus brangaus vyro —

K.L.K. Mot. D-jos centro valdyba

Murray; prenumerata metams — \$5.00 Amerikoje, kitur — \$6.00. Adresas — 3005 N. 124th St., Brookfield, Wis. 53005, U.S.A.

Eglutė — iliustruotas vaikų žurnalas; redaguoja ir leidžia N.P.M. Seserys, Putname; išeina kas mėnesį, metinė prenumerata \$7.00; adresas: Eglutė — Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn., U.S.A., 06260.

Krivulė — leidžia Vakarų Europos Lietuvių Sielovada; redaguoja — k. P. Celiešius; adresas — Kirchenstr. 5, 8939 Bad Woerishofen, W. Germany.

Akiračiai — atviro žodžio mėnraštis; redaguoja redakcinis kolektyvas; adresas: 6821 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill., 60629, U.S.A.; metinė prenumerata \$8.00.

ELTA Information Bulletin, Lithuanian National Foundation: 345 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 11207, U.S.A.

The Observer — a newspaper published monthly by the Lithuanian Roman Catholic Federation of America; redaguoja redakcinis kolektyvas; adresas: 4545 W. 63 rd. Street, Chicago, Ill., U.S.A., 60629; metinė prenumerata \$10.00

GARBĖS PRENUMERATOS

Abromaitienė P. Toronto, Ont., Adelaide Kat. Moterų Dr-ja, St. Peters S.A., Australia, Adomavičienė B. Scarborough, Ont., Arūnienė A. Toronto, Ont., Asmenavičienė A. Hamilton, Ont., Astravienė N. Calgary, Alberta, Bačkaitienė A. Great Falls, Va., Balčiūnienė B. Boliver, Ohio, Basalykienė M. Toronto, Ont., Bočkienė E. Toronto, Ont., Bumbulienė M. Toronto, Ont., Dainienė I. Dollard des Ormeaux, Que., Dedinienė E. Brooklyn, N.Y. Dičiūnienė K. Woodside, S.A. Australia, Erštikaitienė A. Stoney Creek, Ont., Gegeckienė N. Zuerich, Šveicarija, Giedriūnienė O. Tecumseth, Ont., Girdzijauskienė S. Toronto, Ont., Girčienė M. Toronto, Ont., Girėnienė E. Islington, Ont., Gražulienė T. Toronto, Ont., Gudinskienė E. Hamilton, Ont., Indrelienė O. Toronto, Ont., Jokūbaitienė R. Doncaster, Australia, Jančauskienė A. Geelong, Australia, Janulionienė J., Kilnynny, S.A. Australia, Janušienė Z. Livonia, Mich., Jonynienė A. Detroit Mich., Jucevičienė P. Weston, Ont., Juodišienė O. Toronto, Ont., Jurgutienė R., Hamilton, Ont., Kalvaitienė S. Ormond Beach, Fla., Kalvaitienė O. Cleveland,

Ohio, Kamaitienė D. Hamilton, Ont., Kanapuu, Willowdale, Ont., Karaitienė V. Union Pier, Mich., Karosienė E. Edmonton, Alberta, Kazlauskienė G. Waterbury, Conn., Krausienė A. Marybirming, Australia, Lapienienė V. Delhi, Ont., Lapinienė H. Chomeday, Que., Lapšienė J. Dedham, Mass., Leikienė S. New Haven, Conn., Lendraitienė M. Boston, Mass., Lesevičiūtė B. Chicago, Ill., Liaudanskienė B. Detroit, Mich., Linkevičienė Z. Oakville, Ont., Lukšienė B. Tillsonburg, Ont., Meškauskienė E. Sioux City, Iowa, Meškauskienė S. Toronto, Ont., Milišauskienė M., Kenosha, Wisc., Miliauskienė P. Chicago, Ill., Morkūnienė B. Chicago, Ill., Navikienė-Kuzma G. Montreal, Que., Nenortienė K. Manchester, Conn., Ottienė V. Toronto, Ont., Paulius B. Allendale, N.J., (2 m.), Pečiulytė N. Toronto, Ont., Petrušaitienė S. Racine, Wisc., Petrašiūnienė A. London, Ont., Pintch A. Milford, N.J., Pocauskienė R., Verdun, Que., Rev. Pragulbickas J. Elizabeth, N.J., Preibienė N. Toronto, Ont., Prunskienė P. Chicago, Ill., Purtulienė E. St. Petersburg, Fla., Radavičiūtė E. Toronto, Ont., Radzivanienė A. Richmond Hill, N.Y., Radzivanienė B. Beckenham, Australia, Ramūnienė M., Ottawa, Ont., Raudienė S. Ascot Vale, Australia, Raudienė U. Chicago, Ill., Remezienė K. Richmond Hill, N.Y., Rickuvienė K. Welland, Ont., (2 m.), Rociūnienė O., Independance, Ohio, Rūta O. Chicago, Ill., Samatienė M. Washington, D.C., Shepulienė R. Middle Ville, N.Y., Sirutienė R. Toronto, Ont., Skardienė E. Sault St. Marie, Ont., Skeivelienė P. St. Catharines, Ont., Skladaitienė J., Philadelphia, Pa., Stankaitienė M. Delhi, Ont., Stasiulienė I. Toronto, Ont., Stepatienė E. Toronto, Ont., Steponavičienė H., Sunchine, Vic. Australia, Stravinskienė B. Chicago, Ill., Survilienė A. Ferriden Park, S.A. Australia, Sudžiuvienė D. Cicero, Ill., Šiurnienė P. Philadelphia, Pa., Svalkuviene B., Northampton, Anglija, Sotelienė M. Baltimore Md., (2 m), Trečiokienė A. Santa Monica, Calif., Trečiukienė G. Union, N.J., Vilutienė M. Beverly Shores, Ind., Vyšniauskienė G. Mississauga, Ont., Žadeikienė V. Chicago, Ill., Zadorskienė S. Delhi, Ont., Rev. Ziūraitis T. Washington, D.C., Žilionienė A., Cleveland, Ohio, Žygiene G. Cleveland, Ohio.

ŽURNALUI AUKOJO:

\$500.00 — Kun. J. Prunskis, Chicago, Ill.,

\$100.00 — Liet. Katalikių Moterų Dr-ja, Hamilton, Ont., \$50.00 — Jonušienė E., Omaha, Nebr., \$25.00 — Dubauskienė A., Chicago, Ill., Lietuvių Šaulių Kuopa, Hamilton, Ont., Lietuvių Bendruomenės Valdyba, Sudbury, Ont., \$15.00 — Milcienė A. Manchester, Conn., Prunskienė V. Chicago, Ill., \$10.00 — Bačkienė O., Washington, D.C., Čaplinskienė O., Madison, Wisc., Gotceitienė S., Toronto, Ont., Janušauskienė C., Chicago, Ill., Jonaitienė J., Stayner, Ont., Kenter G., Danbury, Conn., Kudžma-Navikėnienė G., Montreal, Que., Šukienė K. St. Catharines, Ont., Venskienė S., Sudbury, Ont., Vileniškienė O., Dorchester, Mass., Žiogienė J., Delhi, Ont., Viskantienė G. Chicago, Ill., \$5.00 — Balzariene K. Chicago, Ill., Bagdonienė H., Chicago, Ill., Bilevičienė S. Ottawa, Ont., Blackwell R. Corning, N.Y., Blums L., Hamilton, Ont., Bubliauskiene K., Toronto, Ont., Dalindienė V., Toronto, Ont., Buksnienė A., Chicago, Ill., Bulksnienė A., Chicago, Ill., Buzinskienė B., Union Pier, Ind., Gečienė M., Toronto, Ont., Giedriūnienė O., Tecumseth, Ont., Janušienė Z., Livonia, Mich., Jasienienė P., New London, Conn., Kalinauskienė S., Philadelphia, Pa., Kaliukevičienė I., Port Colborne, Ont., Kazlauskienė G. Waterbury, Conn., Keniauskienė O., Waterbury, Conn., Kriaučeliūnienė S., Highland, Ind., Kubilienė V., Rexdale, Ont., Lengnikienė E., Hamilton, Ont., Liaugminaitė J., Hamilton, Ont., Liet., Moterų Klubas, Waterbury, Conn., Narkevičienė D., Arlington, Mass., Remezienė K., Richmond Hill, N.Y., Radavičiūtė E., Toronto, Ont., Smilgienė K., Vancouver, B.C., Švegždienė E., Toronto, Ont., Vasikauskienė S. Richmond Hill, N.Y., Valiūnienė V., Chicago, Ill., Žilionė A., Etobicoke, Ont., \$4.00 — Kasinskienė B., Chicago, Ill., Ribokienė E., Brockton, Mass., \$2.00 — Angelika J., Chicago, Ill., Banėnienė B., Philadelphia, Pa., Bartnininkaitė V., Toronto, Ont., Bieliūnienė N., Cleveland, Ohio., Čypienė B., Rochester, N.Y., Damašienė V., Chicago, Ill., Dragasienė A., Toronto, Ont., Frajerienė E., Grand Rapids, Mich., Kapocienė M., Dorchester, Mass., Mašiotienė K., Lemont, Ill., Norikienė M., Dorchester, Mass., Razulevičienė E., Norwood, Mich., Simenienė A., Dorchester, Mass., Rimienė A., Chicago, Ill., Skeivienė A., Chicago, Ill., Vasilionienė J., Dunellen, N.J., Underienė E., Toronto, Ont., Vazalinskienė A., La Salle, Que., Žemaitienė M., Toronto, Ont.